

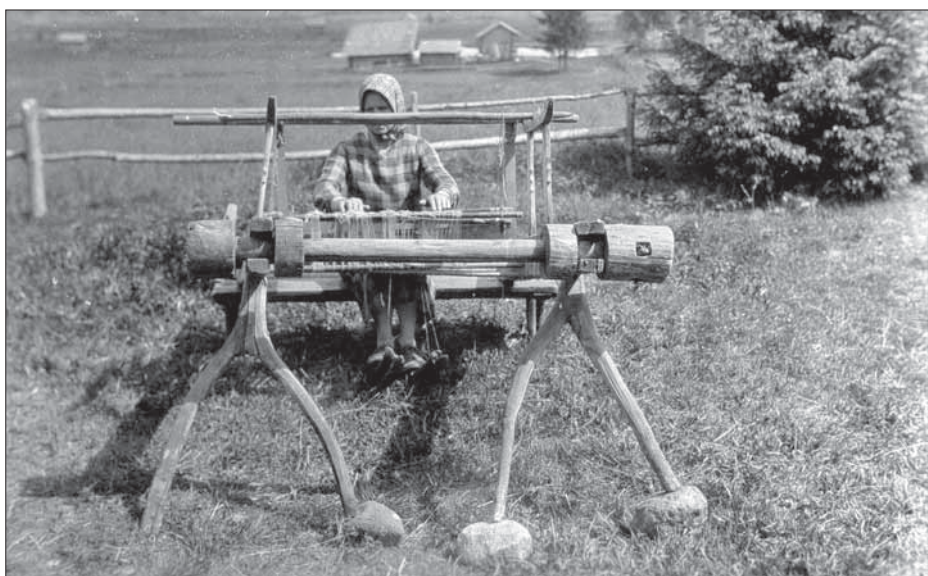
Vpl. Pyhäjärvi

Maanantai 19. tammikuuta 2009

Pyhäjärveläisyyden vaali – Karjalan puolustaja

N:o 1 54. vuosikerta

Pyhäjärven museo-osasto perustettiin jo 50 vuotta sitten Tämän vuoden näyttelyssä teemana pyhäjärveläiset kädentaidot

Anna Paajanen Pyhäjärven Alakylästä ja vanhanaikaiset kangaspuut, pelsimet. Kuva Kansallismuseon kokelmista / Pyhäjärvi-Säätiön arkisto.

Vuonna 1985 **Kalervo Kajander** Porista lahjoitti Sortanlahdesta tuodun arvokkaan ryijyn Tyrvään seudun Museoon Vpl. Pyhäjärven osastolle.

Tyrvään seudun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen sihteeri **Antti Prusi** ja museonhoitaja **Esko Pietilä** kertoivat samassa tilaisuudessa Pyhäjärven osaston syntyvaiheista silloisen Tyrvään, nyt vuoden alusta Sastamalan seudun Museoon. Julkaisemme lokakuussa 1985 lehdessämme olleen artikkelin uudestaan:

Aina on keskuudessamme henkilöitä, joille kotiseutu ja sen historian tallentaminen on sydämen asia.

Työkalut, käsityöt ja asiakirjat tallennettuina kertovat jälkipolville, että elettiin sitä ennenkin. Usein yhden ihmisen alkuunpanemasta työstä on kehittynyt paikkakunnan kotiseutumuseo.

1950-luvulla syntyi Pyhäjärven-Säätiön hallinnon keskuudessa ajatus oman museon perustamisesta. Haluttiin tallentaa edes jotakin vähäistä evakkotavaroista jälkipolvea ja tutkijoita varten. Esineistä, jotka kertoisivat kotiseudusta, jota ei enää ole ja joka kuitenkin oli kerran meille

pyhäjärveläisille elävää todellisuutta.

Taloudellisia resursseja ei ollut oman museotalon hankkimiseen ja siksi aloitettiin neuvottelut Tyrvään seudun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen kanssa esineistön tallentamiseksi Tyrvään seudun Museoon.

Alku oli hankalaa. **Matti Hinkkanen** kävi lukuisia neuvotteluja ja vihdoinkin alkoi Matin sinnikkyys tuottaa tuloksia. 31.3.1959 Tyrvään seudun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen sihteeri Antti Prusi tuli Pyhäjärven-Säätiön hallituksen kokoukseen vahvistamaan Pyhäjärven osaston perustamisen Tyrvään seudun Museoon. Lisäksi hän esitti toivomuksen, että saman vuoden elokuussa Tyrväällä pidettävien museopäivien yhteydessä Pyhäjärvenkin osastossa pitäisi olla jotain arvokasta nähtävää. Asiantuntijan mukaan tarvittaisiin kaksi karttaa, toinen Pyhäjärven pitäjää koskeva ja toinen, josta näkyisi nykyinen sijainti, sekä Pyhäjärven puku. Tämän lisäksi tulisivat muut varsinaiset museoesineet lahjoituksina.

Kansanedustaja **Nestori Kaasalainen** lupasi hankkia kartat. Vpl. Pyhäjärvi-lehden välityksellä informoitiin asiasta pyhäjärveläisille ja tuloksia alkoi näkyä. 6.6.1959 **Elsa Karkkainen** lahjoitti museolle Pyhäjärven puvun. Hieman myöhemmin **Katri Hämäläinen** pukuun kuuluvan viitan. Lokakuussa 1950 sinne siirrettiin Pyhäjärven kirkon alttaritaulu, joka museon piti kunnostaman. Samoin sinne siirrettiin vanha kirkonkello. Esineitä, käsitöitä ja asiakirjoja alkoi kerääntyä ja sitä on jatkunut tähän päivään asti.

Tänä vuonna (1985) sinne on lahjoitettu V- ja U-seura Kaiulle 1917 lahjoitettu kiertopalkinto, Kalervo Kajanderin suvulle kuulunut arvokasta ryijy viime vuosisadalta sekä **Väinö Kaasalaisen** jäätuura.

Lehtemme toimitusneuvoston jäseniä vieraili lokakuun 1985 alkupuolella Tyrvään Museossa ja tapasimme Tyrvään seudun kotiseutuyhdistyksen sihteeri Antti Prusin ja museonhoitaja Esko Pietilän. Olemme vuosien aikana oppineet tuntemaan heidät myös meidän pyhäjärveläisten kotiseudulta tallennetun kulttuuriperinteen huolellisina tallentajina. Esko Pietilän aloitteesta mm. Pyhäjärven kirkon alttaritaulu on nyt entisöitynä arvoisellaan paikalla Huittisten kirkossa.

Lehtemme toimitusneuvoston jäseniä vieraili lokakuun 1985 alkupuolella Tyrvään Museossa ja tapasimme Tyrvään seudun kotiseutuyhdistyksen sihteeri Antti Prusin ja museonhoitaja Esko Pietilän. Olemme vuosien aikana oppineet tuntemaan heidät myös meidän pyhäjärveläisten kotiseudulta tallennetun kulttuuriperinteen huolellisina tallentajina. Esko Pietilän aloitteesta mm. Pyhäjärven kirkon alttaritaulu on nyt entisöitynä arvoisellaan paikalla Huittisten kirkossa.

Lehtemme toimitusneuvoston jäseniä vieraili lokakuun 1985 alkupuolella Tyrvään Museossa ja tapasimme Tyrvään seudun kotiseutuyhdistyksen sihteeri Antti Prusin ja museonhoitaja Esko Pietilän. Olemme vuosien aikana oppineet tuntemaan heidät myös meidän pyhäjärveläisten kotiseudulta tallennetun kulttuuriperinteen huolellisina tallentajina. Esko Pietilän aloitteesta mm. Pyhäjärven kirkon alttaritaulu on nyt entisöitynä arvoisellaan paikalla Huittisten kirkossa.

Esko Pietilä kertoi:

– Muistan hyvin, kun Pyhäjärven osasto perustettiin. Hanke sai pyhäjärveläisten keskuudessa myönteisen vastaanoton. Esineitä tuli hyvinkin kaukaa. Alkuinnostuksen jälkeen hanki on ehkä päässyt vähän unohtumaan, eikä kovin aktiivista keräystyötä ole suoritettu. Siltikin kokoelma on aina vähäsen karttunut, totesi Pietilä ja jatkoi:

– Kun siirtoväen tulosta nykyisille asuinsijoille on kulunut näinkin pitkä aika ja kun matka on ollut pitkä ja monivaiheinen, on luonnollista, että varsinaisia alkuperäisiä esineitä ei enää kovin paljoa ole jäljellä. Näin ollen voidaankin katsoa, että oikeastaan kaikki vanhoilta asuinsijoilta säilynyt esineistö, valokuvat, asiakirjat, kirjeet ja postikortit, lauluvihkot, päiväkirjat ja myös siirtolaiskauden tuottamat lukuisat asiapaperit tulisi vähäpätöisempiäkin myöten kiireesti tallentaa.

– Käytännössä tämä merkitsee sitä, että mahdollisimman moni ja vaikkapa kaikki pyhäjärveläiset tutkisivat, mitä heidän kodeissaan on entiseen Pyhäjärven taikka evakkoajien liittyvää. Kaikkiin tallennuksiin olisi kuitenkin saatava myös niihin liittyvät asiatiedot, jotka olisi kirjoitettava jo kotona talteen. Siis kenelle on alun perin kuulunut, kuka valmistanut, mistä saatu, ketä esittää, missä on tapahtunut, henkilötietoja yms.

– Kirjeitten ja postikorttien välityksellä on myös tarkoitus kerätä kaikkien Pyhäjärven postitoimipaikkojen leimat. Nehän ovat korvaamattomia, koska niitä paikkoja ei enää ole.

Kaikkia perinteen tallentamista koskeissa asioissa voi ottaa yhteyttä museoon. Postiosoite on Jaatinkatu 2, 38210 Sastamala, ja puhelin (03) 5213 4555 tai (03) 5213 4554.

SALME RINTALA

Saaprulainen emäntä hienontaa kahvia puisella huhmareella kesällä 1937. Kuva Arvo Kukon albumista / Pyhäjärvi-Säätiön arkisto.

Museoon tulossa käsityönäyttely

Pyhäjärveläiset ovat vuosien varrella kartuttaneet Tyrvään seudun museon Pyhäjärven osastoa useilla tavaroilla. Jokunen vuosi sitten esimerkiksi **Edit Kotasalmi** Seinäjoelta lahjoitti tekemänsä lottapuvun ja useita Karjalasta tuotuja sisustustekstiilejä.

Meillä Säätiössä ei ole oikein tarkkaa selvyyttä, miten paljon niitä esineitämme museossa on ja mihin ne on sijoitettu. Museolla on monia säilytyspaikkoja eri taloissa. Tämän vuoksi olemme pyytäneet museolta tarkkaa selvitystä esineistä tämän kuun aikana.

Vuonna 2007 museonjohtaja **Pekka Koskisen** toimesta saimme lisätilan museon toisesta kerroksesta vaihtuville näyttelyille. Tässä osastossa on ollut jo Pyhäjärven kalastuksesta kertova näyttely, kuten myös pyhäjärveläisistä kunnallisvaikuttajista.

Nyt tähän tilaan kerätään museossa olevat pyhäjärveläisten naisten ja miesten tekemät käsityöt näyttelyksi, jonka avajaiset ovat 18. päivä helmikuuta 2009 kello 18.00. Näyttely on avoinna tämän vuoden loppuun.

SALME RINTALA

Jos haluat lainata näyttelyyn sukusi omia kädentaidon näytteitä, ota yhteys Reino Äikiään tai Salme Rintalaan.

19.tammikuuta 2009

Muuttuuko suunta 2009?

Menneen vuoden loppupuolella ilmaantui tulevaisuuden taivaalle useita ongelmia. Kansainvälinen rahoituskriisi toi tullessaan nopeasti kiihtyvän talouslaman pakkolomineen ja irtisanomisineen. Lähi-idässä kuohahti jälleen. Venäjälle kehittyi täysmittainen sota Georgian kanssa. Ukrainan ja Venäjän maakaasukonflikti vuoden vaihteessa puhkesi jälleen vaarantaan koko Itä-Euroopan sekä Euroopan suurten Saksan, Ranskan ja Italian energiahuollon.

Kotimaisessa yhteiskuntakehityksessä on todettu lisääntyvässä määrin nuorten pahoinvointia, joka on ilmennyt äärimmäisinä, järjettöminä tekoina, koulusurmina ja -uhkailuina. Taustalta löytyy ilmeisesti noin kolmanneksen nuorisosta valtaava fyysinen ja psyykinen kyvyttömyys hyvään, yhteistyökykyiseen, hallittuun elämään.

Vuoden vaihteessa toteutettiin maassamme suuri joukko kuntaliitoksia, joiden suunnitteluun käytettiin tavaton määrä energiaa. Lähtökohtina pidettiin suomalaista yhteiskuntaa vaivaavien ongelmien poistamista kokoamalla suurempia organisaatioyksiköitä ja saavuttamalla siten säästöjä lähinnä sairaanhoitosektorilla. Jotenkin tuntuu siltä, että suomalaisen yhteiskunnan ongelmat eivät näillä konstein poistu. Onko elämän sisältöön puuttuminen niin vaikea asia, että on helpompi puuhastella vaikkapa organisaatioiden kimpussa kuin yrittää paneutua ”syntyihin syviin”. Olisi jo todella aika puuttua kansan, erityisesti nuorten psyykkisen ja fyysisen kunnan syökykierteeseen. Kun jo lähes kolmannes nuorten miesten ikäluokista ei pysty suoriutumaan varusmiespalveluksesta, on jotain perinpohjaisesti vialla. Mistä löytyy lähitulevaisuuden yhteiskuntaa ylläpitävä työtä tekevä väestö, jos tämä suunta jatkuu?

Toivottavasti vuosi 2009 on se vuosi, jolloin ryhdytään paneutumaan kansakunnan elinvoiman säilyttämiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Ensimmäisenä merkinä tähän suuntaan on hallituksen 11.12.2008 tekemä periaatepäätös liikunnan edistämisen linjoista. Valitettavasti tämä merkittävä päätös kuitattiin päivälehdissä lyhyellä yhden, kahden palstan pikku-uutisella. Toivottavasti tämä liikuntapolitiikan linjaus saa aikaan todellista toimintaa, jolloin ennaltaehkäisevällä kuntohoidolla sairaanhoidon menojen jatkuva kasvu saataisiin taistuttamaan. Nykyistä menoa jatkaen mitkään rahat eivät riitä muutellaan organisaatioita miten tahansa.

Vpl Pyhäjärvi-säätiön 60-vuotisjuhlavuotena oli Kihu-juhlimme Mouhijärvellä moniin vuosiin eniten juhlaväkeä. Kiitokset vielä tässäkin yhteydessä juhlien järjestäjille. Säätiömme jatkaa edelleen pyhäjärveläisyyden vaalimista. Lehtemme toimitus on uudistettu onnistuneesti ja alkaneena vuotena jatkuvat hallinnon muutokset, kun vuosikymmenet asiamiehen tehtävää ansiokkaasti hoitanut Reino Äikiä on uhannut jättää tehtävät nuoremmille. Tähän liittyvät ratkaisut on tehtävä helmikuussa pidettävissä Vpl Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston kokouksissa. Toivotan lehtemme lukijoille menestystä, reipasta mieltä ja terveyttä alkaneelle vuodelle.

ANTERO PÄRSSINEN
Hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Nokia ja Kuopio kutsuvat karjalaisia

Nokialla valmistellaan jo hyvää vauhtia Vpl. Pyhäjärven vuotuisia kesäjuhlia. Ne vietetään Nokialla kaksipäiväisenä viikonvaihteessa 18.-19.7.2009.

Juhlatoimikunnan puheenjohtajana toimii **Esko Pulakka**, ja työryhmä valmistelee yhteistä juhlaamme hyvillä mielin. Lisää seuraavissa numeroissa. Varatkaa tilaisuus kalentereihinne!

Valtakunnalliset Karjalan Liiton kesäjuhlat pidetään perinteiseen tapaan viikkoa ennen juhannusta. Juhla-kaupunkina toimii Kuopio, joka kutsuu karjalaisia ystävineen 12.-14.6. Karjalaisten kesäpäivien teemanä on asutustoiminta. Asutustoiminta vaati suomalaiselta yhteiskunnalta suurta taloudellista panostusta ja asutusorganisaatiolta valtavaa työtaakkaa. Suurimman työn tekivät asutettavat siirtolaiset raivatessaan peltoja ja laitumia, pystyttäessään uusia taloja, karjasuojia ja muista rakennuksia sekä tehdessään teitä kaukaisille salopalstoilleen.

Siirtoväestöstä yli puolet oli maatalousväestöä. Vuonna 1945 säädetyn maanhankintalain nojalla Suomeen muodostettiin kaikkiaan 45 000 uutta maatilaa ja 56 000 asuintilaa.

Karjalan Liiton puitteissa jatkuu myös varojenkeräys, hankkeen tarkoituksena on pysyttää muistomerkki ylijohdaja **Veikko Vennamon** tekemälle asutustyölle. Hänen kunniaakseen pystytetään asutustoitinnan muistomerkki Suomen Asutusmuseon läheisyyteen Lapinlahdelle.

Talvisodan syttymisestä tulee kuluneeksi 70 vuotta, ja koko kansakunnan elämä mullistanut historiallinen muistovuosi näkyy monissa tapahtumissa eri puolella Suomea. Jo tämän Pyhäjärvi-lehden ensimmäisessä numerossa on talvisota-aihe esillä, ja varmasti myös muulloinkin alkaneen vuoden aikana. So-

tavuosiin liittyy paljon raskaita muistoja, mutta muunkinlaista vuosien aikaansaamaa tarinaa on luovassa – kuten se, miten sota-aika vaikutti kevyeen musiikkiin. Siitä saatte lukea hieman tuonnempana.

Karjalan Liiton vuoden valtakunnallinen teema on Karjalaisuus kautta elämän. Tämä pätee myös pyhäjärveläisten keskuudessa – uutta verta kaivataan mukaan toimintaan, mutta yhtä lailla tärkeää on, että pitkällä elämänsäkokemuksella ja suurella tietopankilla varustettu iäkkäämpi polvi

on karjalaisessa perinnetyössä mukana muodossa tai toisessa.

Kansalliskirjailija **Aleksis Kiven** syntymästä tulee 10.10.2009 kuluneeksi 175 vuotta.

Koska kyseessä on kansallinen juhlavuosi, julkaitaan Aleksis Kivi -sivustolla juhlavuoden tapahtumakalenteria osoitteessa www.aleksiskivi.fi. Sivuja ylläpidetään Nurmijärven kunnan toimesta, Nurmijärvellään sijaitsee myös Kiven museokäyttöönensisöity syntymäkot.

Olen nyt saanut olla puolisoita vuotta tekemässä tätä karjalaista pitäjälehteä kanssanne. Yhteisvoimaa ja kaikkien aktiivisuutta tarvitaan edelleen, että kuukausittain saamme Vpl. Pyhäjärvi-lehden mahdollisimman monipuolisena luettavaksi. Samalla kootaan myös yhdenlaista tietopankkia tulevia polvia varten.

Ja muistakaahan jo varaila lomasuunnitelmiinne tilaa tulevan suven kotiseutumatoimille!

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Autonomiata, lakia ja tähtitiedettä

Tänä vuonna on kulunut 200 vuotta Suomen autonomisen ajan alkamisesta. Merkkivuoden 1809 kotimaan tapahtumien lisäksi merkkivuotta muistetaan myös Ruotsin ja Venäjän kanssa yhteistyössä järjestettävillä tapahtumilla. Merkkivuoden verkkosivustolta www.1809.fi löytyy lisää tietoa.

Vuodet 1808 ja 1809 kuuluvat Suomen valtiollisiin merkkivuosiin: Suomen sota alkoi 21.2.1808, Porvoon valtiopäivät kokoon tuivat 28.3.1809, solmittiin Haminan rauha 17.9.1809, perustettiin oma keskushallinto 2.10.1809; syntyi autonominen Suomi. Tapahtumien kansainvälisenä taustana olivat Napoleonin sodat ja niihin liittyvät Tilisin sopimus 9.7.1807 ja Erfurtin sopimus 12.10.1808.

Suomen Ruotsin ja Venäjän ajat muodostivat maamme historiassa toisiinsa liittyvät vaiheet, joiden vaikutus tuntuu yhä ja joiden aikana rakennettiin vähitellen perusteet itsenäiselle kansakunnalle. Vuodet 1808 ja 1809 olivat tärkeä ajanjakso tässä kehitysprosessissa.

Vuosi 2009 on myös suomalaiselle lakikirjallemme tärkeä merkkivuosi. Tänä

vuonna tulee kuluneeksi 250 vuotta siitä, kun ensimmäinen suomenkielinen lakikirja julkaistiin Suomessa. Kyseessä oli vuonna 1759 ilmestynyt Ruotzin Waldacunnan Laki, joka oli lääninsihteeri Samuel Forseenin käännös 1734 vuodelta.

Vuosien varrella suomenkielinen lakikirja on ilmestynyt eri muodoissa useiden eri kustantajien toimesta. Suomalaisen kirjallisuuden seura julkaisi vuonna 1865 valtion tuella suomenkielisen lakikirjan josta sittemmin otettiin useita uusia painoksia. Vuodesta 1939 ilmestyi K.J. Ståhlbergin toimittama ja valtion kustantama Julkisen oikeuden lakikirja. Vuosina 1955-1973 ilmestyi Y. J. Hakulisen toimittama Lakikirja, jota yleisesti kutsuttiin Pikku-Hakuliseksi. Ensimmäinen Suomen Laki I -teos ilmestyi puolesta vuonna 1955.

Tänä päivänä Talentumin kustantama Suomen Laki -teos on paisunut kolmiosaiseksi. Lisäksi Suomen Laki -teos on vuodesta 1997 ilmestynyt myös sähköisenä, Suomenlaki.com -nimisenä palveluna. Viime vuonna Editan toi markkinoille Lakikirja -teoksensa, johon on koottu lainsäädäntöä yksityis-, rikos- ja

prosessioikeuden aloilta. Tänä vuonna Editan Lakikirjasta ilmestyy julkisoikeuden lainsäädäntöä sisältävä toinen osa.

YK puolestaan on julistanut vuoden 2009 tähtitieteen kansainväliseksi vuodeksi. Tähtitiedevuonna juhlietaan mm. Galileo Galileita, jonka ensimmäisistä kaukoputkihavainnoista on kulunut 400 vuotta. Silloin alkoi tähtitieteellisten löytöjen sarja, joka on mullistanut luonnontieteet ja vaikuttanut syvästi maailmankuvaamme.

Kansainvälisen tähtitieteen vuoden 2009 tavoitteita ovat kosmisen alkuperämme etsintä ja yhteisen perintömme valaiseminen. Tähtitiede haluaa osoittaa, kuinka tiede edistää rajat ylittävää rauhanomaista yhteistyötä.

Suomessakin järjestetään lukuisia kansainvälisiä ja kotimaisia tapahtumia. Tähtitieteellinen yhdistys Urso ja maamme yli 40 tähtiarrastusseuraa, yliopistojen tähtitieteen laitokset ja lähitieteiden tutkimusyksiköt, kouluviranomaiset ja opettajajärjestöt sekä eri viestimet valmistelevat yhdessä monipuolista ohjelmaa ja runsaasti tapahtumia.

-MRT

Pyhäkylä-Seuran kuulumisia

Hyvää, turvallista ja elämänmakuista vuotta 2009 haluan toivottaa kaikille lehtemme lukijoille. Erikoisesti tietysti ”pyhäkyläisille” ja varsinkin nousevalle polvelle.

Kirjastamme, Kaunista Vpl Pyhäjärveä, Karjalan Liiton antama kunniamaininta lämmittää vieläkin mieltämme. Kiitos kirjamme aikaansaamisesta kuuluu kaikille niille sadoille nuorille ja vanhemmille, jotka tietoja hankkivat ja valokuvia lähettivät.

Koulupiirikokous

Kuten useimmat jo tietävätkin, toimintamme ta-

pahtuu nyt Pyhäkylä-Seuran nimellä. Seuran nimen perästä puuttuu Ry, koska emme ole rekisteröityneet. Seura on edelleen ns. oikeustoimikelvoton, mutta kaikki toiminta tapahtuu ilman yhtä luotettavasti kuin rekisteröidyssä yhdistyksissäkin.

Vuotuinen yleinen kokous pidetään tutussa paikassa; Kinnalan Koukulla, Sastamalan Kiikassa.

Päivä on lauantai, 18.4.2009 ja tuttuun tapaan aloitetaan klo 12.00 karjalaisen ruokapöydän antimista nauttien. Pankaapa aika nyt heti ylös allakkaanne.

Kotisivut

Pyhäkylä-Seuran internetistä löytyvät Kotisivut - <http://www.vpl-pyhajarvi.fi> – ovat saaneet jo vajavaisenakin hyvän vastaanoton. Kävijätilastot ovat yllättäneet myönteisesti.

Sivuja kehitetään jatkuvasti yhä monipuolisemmiksi. Blogikirjoittajakin on jo lupautunut puolen tusinaa. Käykääpä tutustumassa sivuihin ja antakaa palautetta omista toiveistanne.

Nöyrä pyyntömme olisi: Te vanhemmat, vaikka ette itse tietokonetta käyttä-

sikään, kertokaa sivuista nuoremmille, jotka netissä lähes päivittäin vierailevat. Näin tieto sivuista leviäisi yhä laajemmalle.

Pyhäjärvi-lehe sivuilta tavua ja tuot interneti Kotisivuil. Joskus nähhä kauppas tai syntymäpäivil, tai jossai muuval.

Pietii yhteyttä ja hymyiliä ku tavatua. Terveisiä kaikil, tutuil ja tuntemattomil!

Tehtäväks suanien toivotelluo

HIKKASE TOIVO

Vain taivas kattona, kun Tuomas Seppänen heittää moukaria

Nuoren urheilijan juuret ovat Vpl Pyhäjärvellä

Vuosien saatossa olen op-
pinut tunnistamaan karja-
laiset juureni ja olen ylpeä
siitä. Karjalaisten tarinat
kyläjuhlissa ja matkat isän
kotiseudulle hänen vielä
eläessään olivat ikimuistoi-
set.

Tämä jutun aihe tuli esiin
kummisetäni Matti Pohjo-
laisen lämminhenkisessä
muistotilaisuudessa, jossa
olin saattamassa Mattia vii-
meiselle matkalle. Muistan
Mattia kiittolisena hänen
lämpimästä ja huumorin-
tajuudesta luonteestaan kylä-
ja kalareissuilla. Matti piti
joka talvi myös huolen siitä,
että mäessä katkenneet
sukseni olivat pian kun-
nossa.

Tuomaksen pappa,
maanviljelijä ja sotaveteraani
Keikyältä, Onni Seppä-
nen on syntynyt Vpl Pyhä-
järvellä Montruan kylässä.
Jutun kirjoittaja, Tuomak-
sen isä Markku Seppänen
asuu nykyisin Porissa. Mai-
nittakoon vielä, että Tuo-
maksen vanhempi veli Mik-
ko kilpaili myös menestyk-
sellisesti hiihdossa ja mäki-
hypyssä.

Ei siitä koskaan mou- karinheittäjää tule

Nuoresta pojasta lähtien
Tuomaksella on ollut tapa-
na kokeilla rajojaan monis-
sa eri urheilu-lajeissa. Vaki-
tuisiin harrastuksiin kuului
talvisin mäkihyppyä, slalo-

mia, hiihtoa ja jääpalloa,
sekä kesäisin jalkapalloa,
tennistä ja yleisurheilun eri
lajeja. Kun harrastuksiin
vielä samanaikaisesti kuu-
luivat partiotoiminta, len-
nokkikerho, musiikki- ja
näytelmäkerho ei ihme, että
isä oli tokaissut viedessään
Tuomasta ensikertaa mou-
karipörssiin: ”Tuskin siitä
moukarinheittäjää koskaan
tulee” - ikuinen eri lajien
kokeilija kun oli aina ollut.

Moukari on yleisurheilun balettia

Tuomas on todennut, että
oikean lajin löytäminen oli
tärkeintä hänen menesty-
miselleen urheilussa; ”mou-
kari on yleisurheilun balet-
tia, jossa tärkeitä element-
tejä ovat rytmitaju, kette-
ryys, kimmoisuus ja nope-
us sekä tietysti urheilijan
raamit”. Näitä kaikkia tai-
toja Tuomas nuorena har-
joitteli sekä urheilun että
kulttuurin parissa. Tuo-
maksen erinomainen kes-
kittymiskyky on tullut esiin
usein tilanteissa, joissa ti-
lanne on tulos tai ulos kil-
pailuista. Mielikuvaharjoit-
telua ja keskittymistä sai jo
harjoitella ennenkuin kuin
moukarista ei ollut tietoa-
kaan. Erityisesti mäkitor-
nissa, tilanteessa jolloin kes-
kitty hypyn läpiviemiseen.

Lajiin liittyvä henkinen
ja fyysinen lahjakkuus, mo-

nipuolinen liikuntatausta,
Kuninkaanhaan urheilulu-
kio ja hyvä valmentaja ovat
tärkeimmät taustat Tuo-
maksen kehittymiselle. Ur-
heilulukion sekä erityisesti
valmentaja Juha Lahtisen
ansioista sekä urheilun että
koulumenestyksen taso
nousivat hurjasti lukion ai-
kana. Päästyään SUL:n val-
mennusryhmiin, valmenta-
jina ovat toimineet myös
muut Suomen parhaat val-
mentajat.

Rauhassa kohti suurta unelmaa

Vuonna 2000 SM-kisoista
tuli viimeinen sija, kun
moukari lensi 28,28 m. Sen
jälkeen kehitys on ollut hui-
maa, vain taivas on ollut
kattona kun Tuomas on
luetellut hurjia tavoitteitaan
– jotka lähes aina toteutui-
vat. Kesä 2007 ei sujunut
suunnitellusti kilpailukau-
della tapahtuneiden louk-
kaantumisten vuoksi.
Nuorten sarjojen mouka-
rit saivat kyytiä Tuomak-
sen hyppysissä. 19-vuotiai-
den 6 kilon moukari lensi
75,09 metriä, joka oli ke-
sän 2005 3:ksi pisin kaari
maailmassa.

Miesten moukari painaa
7 kiloa 260 grammaa. Kun
moukariin saadaan täysi
vauhti päälle moukarin pai-
noksi tulee lähes 300 kilon
vastavoimat. Asian tajuaa
konkreettisesti silloin, jos
moukarin varsi tai kahva
katkeaa - seurauksena
useimmiten sairauslomia
heittäjälle. Moukarinheitto
painavalla moukarilla edel-
lyttää lähes täydellistä laji-
voiman ja tekniikan yhteen-
sovittamista. Nämä kaksi
asiaa yhdessä tarkoittavat
sitä, että aikuisten sarjaan
siirtyvän moukarinheittäjän
on rauhassa odoteltava pit-
kien kaarien syntymistä.

Tuomas haluaakin edetä
rauhassa kohti suurta unel-
maa – monessa lajissa voi
nuorena nousta maailman-
huipulle, moukarinheittäjät
ovat parhaimmillaan vasta
kolmekymppisenä.

Tuomas on nyt 22-vuo-
tias. Hän asuu vaimonsa
Emman kanssa Porissa ja
opiskelee rakennustekniik-
kaa Satakunnan ammatti-
korkeakoulussa.

**Tässä kaverukset lähek-
kään - hetken kuluttua
mahdollisimman etäällä
toisistaan.**

Kulta on maistunut Tuomakselle 3 kertaa pohjoismaiden mestaruuskisoissa ja kaksi kertaa nuorten SM-kisoissa.

Tulevaisuuden tavoitteet
ovat tosi korkealla; olla par-
haita moukarinheittäjiä
maailmassa 2010-luvulla.

Tuomas kuuluu Suomen
Urheiluliiton valmennetta-
viin Finland Junior Team

www.sul.fi Lisäksi hänet
on valittu Suomen Olym-
piakomitean Nuorten huip-
pu-urheiluohjelmaan vuo-
siksi 2008-2009.

www.noc.fi
Toivon, että kaikki karja-

laisen sukujuuren omaavat
ovat kannustamassa häntä
Lontoon olympialaisiin
2012.

MARKKU SEPPÄNEN

Tuomas Suomen joukkueen lipunkantajana Tanskan Århusissa 2006.

Parhaita saavutuksia 2005-2008

Ensimmäiset SM-pronssit Tuomas saavutti vuosina 2003 ja 2004 M17 -sarjassa.

Vuosi 2005, sarja M19 (6 kg moukari), paras tulokunto ajoittui vasta syksyyn.

Esa Wahlmanin kisat	1. Pori	10.9.2005	75,09	maailman tilaston 3.
Pohjoismaiden mestaruus,				
Kristiansand Norja	28.8.2005		73,36	omalla ennätyksellä
SM-kisat	2. Lappeenranta	19.8.2005	71,82	omalla ennätyksellä
EM-kisat	7. Kaunas Liettua	24.7.2005	70,95	

Vuosi 2006, miesten sarjan 7,26 kg moukari

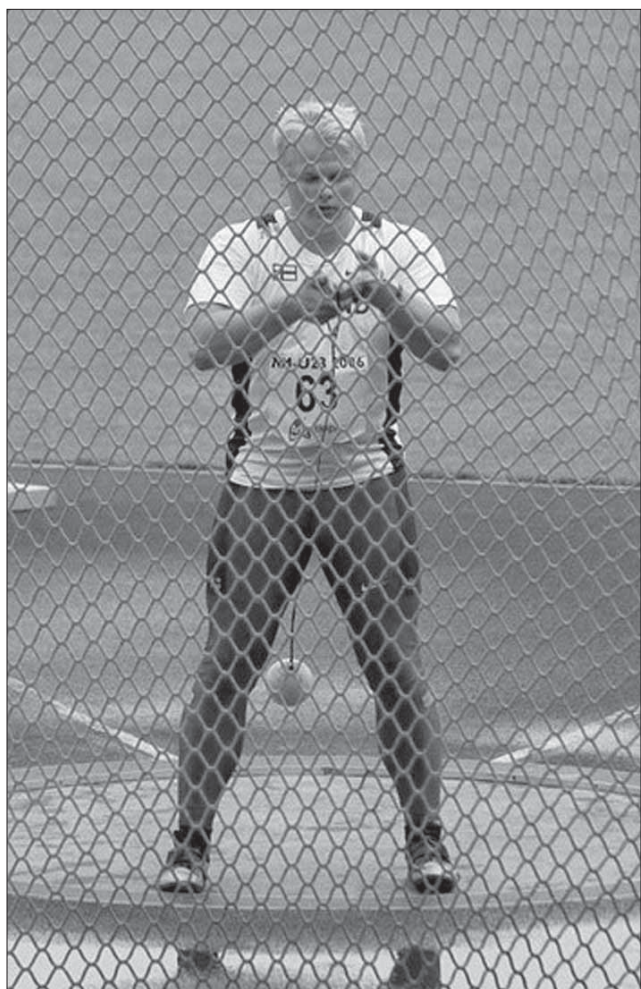
Kalevan kisat	7. Jyväskylä	15.7.2005	68,86	omalla ennätyksellä
Pohjoism. mestaruus 22 v.	Århus Tanska	19.8.2006	66,90	
SM-kisat 22 v.	1. Helsinki	2.09.2006	67,28	

Vuosi 2007

Moukarikarnevaalit	3. Kaustinen	28.06.2007	67,73	(EM22 katsastus)
EM22 Unkari karsinta	8. Debrecen	14.07.2007	68,09	(kauden paras)
EM22 Unkari finaali	9. Debrecen	15.07.2007	67,67	
Kalevan kisat	6. Lappeenranta	03.08.2007	66,91	
SM22	3. Kokkola	25.08.2007	66,46	

Vuosi 2008

Moukarikarnevaalit kv.	6. Kaustinen	28.06.2008	70,22	(22 -v. pe)
Kalevan kisat	4. Tampere	25.07.2008	69,78	
SM22	1. Lahti	23.08.2008	67,97	
PM - Baltian mest.kilp.	1. Tampere	06.09.2008	68,42	

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön kotisivut ahkerassa käytössä

Säätiömme kotisivujen osoite internetissä on www.vplpyhajarvi.fi ja sivut ovat perustamisestaan lähtien olleet varsin ahkerassa käytössä. Sen todistaa laskuri, jonka mukaan sivuilla oli vuoden vaihteen mennessä käyty pitkälti yli 30 000 kertaa.

Olemme saaneet kotisivuistamme kiitosta, mutta myös korjausehdotuksia. Tulevaisuus näyttää miltä sivut näyttävät esimerkiksi vuoden kuluttua. Sivut on päivitetty nykyisin vain 2-3 kertaa vuodessa, joten mitään isompia kokous -ym. ilmoituksia ei sivuilta juurikaan löydy. Säätiön ja Vpl. Pyhäjärvi-lehden vaiheet sivuilta on luettavissa. Myös entisen kotipitäjämme historia löytyy sivuilta. Viime vuoden uudistuksena voidaan todeta kattavan pyhäjärveläistä kirjallisuutta käsittelevän kirjallisuusluettelon julkaiseminen. Kauko Hinkkanen teki suuren työn kootessaan luetteloa. Laajempi koko Suvannon alueen pitäjää käsittelevä luettelo löytyy linkkietiedoista.

Pyhäjärvijuhlien ennakkoainonta ja myös juhlien selostukset ovat saaneet varsin näyttävän osan. Mikäli juhlien ohjelmistoon on kuulunut hyviä esitelmiä ja juhlapuheitakin, on ne sellaisenaan pistetty sivuille ja ovat siellä muutaman kuukauden tutkittavina ja kopioitavina.

Vpl. Pyhäjärvi-lehden vuosikerrat on taltioitu lehteä koskevaan osioon ja niinpä vv. 2004-2008 vuosikerrat on luettavissa sivuilta. Lehden tilaukset, osoitteenmuutokset ja lehteä koskevat muut yhteydenotot siirtyvät välittömästi päätoimittajan käyttöön kohdasta yhteystiedot. Lehden julkaisemista netissä nopeammin ovat eräät käyttäjät vaatineet, mutta siihen ei ole lähdetty, sillä sivut eivät ole tarkoitettu kilpailijaksi hyvälle lehdellemme.

Viime vuoden aikana on Vpl. Pyhäjärveä koskevia kotisivuja tullut lisää. Uusien sivujen tarkoituksena ei ole kilpailla keskenään, vaan täydentää toisiaan. Kun eri osoite on teknisesti hyvin lähellä toisiaan väistämättä saattaa ajautua sivuille, joihin ei ollut tarkoitukseen sillä kertaa mennä. Pyhäkylän koulu-piiri on avannut Pyhäkylä-Seuran sivut osoitteeseen www.vpl-pyhajarvi.fi ja yläjärveläiset taustat omaava **Jorma Sillanpää** puolestaan on avannut kotisivujen osoitteessa www.vpl-pyhajarvi.net. Nykyisen Pyhäjärven kunnan kotisivut löytyvät osoitteesta www.pyhajarvi.fi

Lukuun ottamatta noita kaupungin sivuja ovat muut pyhäjärveläiset sivut kuin myös monien sukujen ja naapurikuntien sivut linkitetty säätiön sivuille ja löytyvät kohdasta yhteystiedot.

Täältä pääsee myös Karjalan Liiton sivuille suoraan.

Säätiömme kotisivuilla ei ole varsinaista keskustelupalstaa, jossa voitaisiin suoraan ottaa yhteyksiä sivuille. Meillä kerran kuukaudessa ilmestyvä Vpl. Pyhäjärvi-lehti antaa oivallisen tilaisuuden mielipiteiden vaihtoon, joskin hieman hitaammassa tempossa.

Vierailu nykyiselläänkin sivuillamme ja linkkien kautta naapurisivustoilla antavat mahtavat näkymät luovutettuun Karjalaan. Seuraavan kerran sivut päivitetään 1.3., johon mennessä pyydämme tekemään sukuseurojen ja yhdistysten yhteystietoja ym. koskevat asiat.

REINO ÄIKIÄ
reino.aikia@netti.fi
puh. 040-769 5775
Nokkamäentie 256 32700 Huittinen

www.vplpyhajarvi.fi

Kirkonsanoma

Tapahtui Damaskoksessa

Apostolien teoista muistamme, miten Saul vainosi ensimmäisiä kristittyjä ja miten hän lähellä Damaskosta kaatui maahan ja kuoli Jeesuksen kysyvän: ”Saul, Saul, miksi vainoat minua?” Kun Saul nousi maasta, hän ei nähnyt mitään. Damaskoksessa Ananias-niminen opetuslapsi sai näyssä tehtävän: hänen piti mennä Suoralle kadulle Juudaksen taloon ja panna kätensä Saulin päälle, jotta Saul saisi näkönsä takaisin (Apt 9).

Saul kastettiin ja hän viipyi Damaskoksessa opetuslasten luona. Hän alkoi heti julistaa, että Jeesus on Ju-

malan Poika. Damaskoksen juutalaiset hämmentyivät ja päättivät tappaa Saulin. Eräänä yönä opetuslapset auttoivat kuitenkin Saulin pakoon laskemalla hänet korissa muurilta alas.

Juuri ennen joulua vierailimme Damaskoksessa. Suoralla kadulla on monia hyviä kauppaliikkeitä, mutta liikenne on kaupungilla valtavan vilkasta. Autot vyöryvät rinnakkain niin, että tuntee juoksevasa suorastaan henkensä kaupalla niiden editse kadun yli. Liikennevaloja ei liiemmästi ole. Vanhakaupunki on sokkeloinen, hyvin ti-

heään rakennettu alue, jonka ”Suora katu” jakaa kahdella. Vanhakaupunkia ympäröi muuri, joka on paikoin säilynyt hyvin.

Kun kävelee Damaskoksessa ja katselee kauppakujia ja vanhan kaupunkialueen muuria, joutuu pakostakin miettimään kristillisen uskomme alkuaikoja ja ihmisiä, jotka ottivat todesta Jeesuksen elämänsä Herrana. Emme kuuntele ja lue vanhoja taruja Raamatusta, vaan meille kerrotaan sanomaa Jeesuksen Kristuksen vaikutuksesta niihin ihmisiin, jotka elivät silloisessa Lähi-idässä.

Damaskos ei ollut eikä ole kristillinen kaupunki, mutta siellä tapahtui merkittäviä asioita ja siellä elää kristillinen seurakunta. Miten lienee Eurooppamme laita? Täällä on kerrottu Jeesuksesta, mutta monille hän jää vanhan tarinan sankariksi. Meille on koko elämää suurempi asia, mitä Jeesus meille merkitsee? Onko hän elävä ja vaikuttava Kristus, Herra, koko maailman valtiasta ja samalla meidän syntiemme sovittaja ja toivon antaja? Tämäkin alkanut vuosi on turvallisista elää Vapahtajaamme luottaen.

SILJA FORSBERG

Kuolleita

Matti Pohjolaista muistellen

Minulla oli onni ja ilo tuntea Matti Pohjolainen lähes kuuden vuosikymmenen ajan sukulaisuuden, jatkuvuuden, kyläyhteisön ja Pyhäjärveläisyyden perusteella. Ensimmäiset muistikuvani Matista ovat vuodelta 1949 ja viimeinen lämmin kädenpuristus Vammalan aluesairaalan vuodeosastolla muutama viikko sitten. Erityisesti viime vuosina olen saanut myötäelää monia tapahtumia ja hetkiä hänen kanssaan.

Matti Pohjolainen syntyi Vpl. Pyhäjärvellä touku-kuussa 1922 ja sai viettää lapsuutensa ja nuoruutensa Montruan kauniissa kylässä Antti ja Aino Pohjolaisen esikoisena, mutta sisarusparven ympäröimänä. Jo nuorena hän kiinnostui puusepän ammatista, aloittaen 14 vuotiaana Rotjanlahden kiertävän mieskotiteollisuuskoulun oppilaana ja onnistui jatkaa opintojaan veistokoulussa, joka toimi kotipitäjän Enkkuan kylässä. Nuoruusopit antoivat valmiudet toimia myöhemmin puuseppäryhtäjänä Keikyässä. Toiminta alkoi pienimuotoisena, mutta laajeni ja erikoistui ovien ja ikkunakehysten sekä erilaisten kalusteiden valmistukseen ja paikalleen asennuksiin. Koska työnlaatu oli hyvä, hinta kohdallaan ja toimitukset ripeitä, Puusepänliike Vel-

jekset Pohjolainen työllisti ja antoi toimeentulon Matille ja veljelleen Eskolle sekä heidän perheilleen neljän vuosikymmenen ajan.

Kun Matin eläkeikä koiti vuonna 1987, alkoi monipuolinen harrastusten aika. ”Puuseppää aina tarvitaan”, sanonta lienee meille kaikille tuttu. Omakotitalonsa kotiverstaassa valmistui vuosien aikana monen monia käyttö- ja taide-esineitä. Voidaan sanoa, että mikään ei ollut mahdotonta tälle taitavalle ”Nikkarimestarille”!

Kun Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö kyseli talkoolaisia, rakentamaan ja kunnostamaan entisen kotiseudun Sankarihauta-alueetta, oli Matti Pohjolainen ensimmäisten joukossa, luvaten valmistaa ja pohjamaalata tarvittavan puumateriaalin veljiensä kanssa. Kun varhain toukokuun aamuna v.1994 ”talkooryhmä Inkinen” lähti kohti itää, oli tavoitteena viikon aikana saada suunnitellut työt tehtyä. Tämä tehtävä koettiin niin motivoivaksi, että talkooryhmä oli aamuisin työvalmiudessa jo ennen kukonlaulua ja pitkiä päiviä tehden saimme muistomerkin ja aidan valmiiksi ennen määräaikaa. Sankarihauta alueen porttien puiset ristit ovat Matin käsialaa. Tunnumme sanonnan, ”hätäiset Pohjolaiset”!

Koska betoni ja maali

vaativat Karjalassakin oman aikansa kuivua, ehdimme iltaruokailun jälkeen piipahtaa kotikylillä. Keväisen ilta-aurion lämpimässä paisteessa, Montruan näkymät olivat unohtumaton kokemus meille kaikille. Pikojoen herätti Matissa muistojen tulvan. ”En osannut vielä edes uida, mutta kun sukelsin ja päämuksahti vastarintaan, nousin vedestä ylös”, naurattaa myöhemminkin kuultuna. ”Tullaan vielä laittamaan tuo Pikomyly ja vesivoimala toimimaan”, ei ole kuitenkaan vielä toteutunut. En silloin arvannut, että Matin keralla saatoin vierailloissa noissa maisemissa vielä monta kertaa.

Karjalan matkailun avaututtua 15 vuotta sitten Matti oli monesti mukana matkaryhmien mainiona Karjalan kunnain paikkalisoppaana. Jos tuo ”hauskamies” lähtee, niin kyllä minäkin lähdän, muistan kuulleen kommentin paluumatkalla.

Kolmen kylän väen oma Tarinakivillä-kirja valmistui vuonna 1997, Matin ollessa yksi kirjatoimikunnan innokkaimpia jäseniä. Viideotallenne kotikylästä kuvattiin Pikojoen ja Pyhäjärven tutuissa maisemissa talkooväen ja Matin kotona asuvan paikallisen venemiehen avustuksella kesällä 2002. Nuorisoseura Kataja 2. täyttäessä 100 vuotta, olimme taas suurella joukolla jakokuntamme Montruan, Pöhlön ja Kalaman kujilla kesällä 2004. Näiden ja monien muiden ansioiden lisäksi päätimme kutsua Matin jakokuntamme kunniajäseneksi 30.8.2008 alkaen. Tästä nimityksestä hän oli yllättänyt ja ilahtunut, toivoen kiitospuheessaan jakokunnan toiminnalle jatkuvuutta.

Matti Pohjolainen sai elää vaiherikkaan ja pitkän elämän. Perhe, puoliso ja lapset, lastenlapset sekä sukulaiset, naapurit ja ystävät

merkitsivät hänelle hyvin paljon. Sodan kokemukset ja kotiseudun menetys eivät häntä lannistanneet tai katkeroittaneet. Hänen mielenrauhansa ei jäänyt meiltä huomaamatta. Vuosikymmenten myötä hänen kehittyi taitava alansa ammattilainen, joka ahkerana ja tarmokkaana sai paljon aikaan ja jonka kätten työt jäivät meidän ihailtaviksemme. Toisten auttaminen oli hänelle ominaista viime hetkiin asti. Esi-merkkinä haluan mainita järjestämäni pienimuotoiset pärekattotalkoot kotonani Mäntysaareissa kesällä 2002, jolloin Matti juuri 80 vuotta täytettyään halusi ehdottomasti päästä katolle kattamaan kahden muun veteraanin kanssa. Minä nuorimpana sain vain ojentella kattopäreitä heille!

Seurallisena ja elämänmyönteisenä ihmisenä hänellä oli paljon tuttavuuksia ystäviä, jota osoitti suuri saattojoukko hänen muistotilaisuudessaan. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö arvostaa ja kunnioittaa ja me jäämme kaipaamme Matti Pohjolaista, iloista ja hurskasta Pyhäjärveläistä miestä.

Suurella surussanne haluan lohduttaa lähiomaisia tunteettoman runoilijan sanoin:

Nyt olen vapaa ja mukana tuulen, saan kulkea rajoilla ajattomuuden. Olen kimallus tähden, olen pilven lento. Olen kostean aamun pisara bento. En ole poissa, vaan luoksenne saavun, mukana jokaisen nousevan aamun ja jokaisen tummuun illan myötä toivotan teille hyvää yötä.

Harjavallassa joulukuussa 2008

YRJÖ S. KAASALAINEN

Professorin virkaan- astumisluento on yleisölle avoin

Tuomas Forsberg väitteli tohtoriksi Walesin yliopistosta Åberystwythistä vuonna 1997. Väitöstilaisuudessa olivat mukana Tuomaksen vanhemmat Silja ja Juhani Forsberg.

Tampereen Yliopiston kansainvälisen politiikan professorin virkaan valittu **Tuomas Forsberg** pitää virkaan astumislunnon 6. päivä helmikuuta 2009 kello 14.00. Paikka Tampereen Yliopiston Linna-sali 5. kerros. Kalevantie 5, Tampere. Luento on avoin yleisölle.

Tuomas Forsberg väitteli filosofian tohtoriksi Englannissa 1997. Hän on erikoistunut Euroopan turvallisuuteen ja Suomen ulkopolitiikkaan. Hän toimi Ulkopoliittisen instituutin johtajana 1998-2001. Forsberg on ulkopoliittisen instituutin erikoistutkija ja dosentti Helsingin ja Lapin yliopistoissa.

Vuonna 2002 Forsbergiltä ilmestyi kirja NATO. Me pyhäjärveläiset muistamme Tuomas Forsbergin vuodelta 2006. Hän oli Huittisissa pidettyjen Pyhäjärvi juhlien juhlapuhuja. Forsberg on naimisissa ja hänellä on kaksi lasta.

SALME RINTALA

Nuijan varresta

Uusi vuosi, uudet haasteet

Säätiömme toimintaan uusi vuosi on tavanomaisten rutiinien lisäksi tuomassa uusia haasteita.

Heti Loppiaisen jälkeen kokoontui toimikunta valmistelevaan näyttelyä uudessa Sastamalan kaupungissa, jossa toimii nyt Sastamalan seudun Museo entisen Tyrvään seudun Museon tiloissa. "Käden taidot Vpl. Pyhäjärvellä" näyttely avataan 18.2.2009 klo 18.00, kuten toisaalta saamme lehdestämme lukea. Tervetuloa avajaisiin ja tutustumaan yhteiseen näyttelyymme, joka on avoinna vuoden ajan.

Yhteistyö Suvannon Seudun pitäjätalouden kanssa jatkuu tänäkin vuonna. Tammikuussa kokoonnumme keskustelemaan, valmistelevaan ja päättämään tämän vuoden asioista. Yhteisen matkan järjestelyistä vastaavat tällä kertaa Rautu ja Metsäpirt-

ti. Yhteistyö on voimavaramme ja siitä hyötyvät kaikki valvutuneet pitäjätaloukset.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat pidetään tänä vuonna Nokialla 18.-19.7.2009. Juhlatoimikunta on kokoontunut jo kolme kertaa ja järjestelyt ovat käynnistyneet suunnitellulla tavalla.

Merkittävä ajankohta on nyt kalentereihinne ja tulkaa heinäkuussa joukolla mukaan omiin pitäjätalouksiimme. Luvassa on taas jotakin uutta ja kiinnostavaa! Yksityiskohdat tulevat tarkentumaan seuraavien kokouksien myötä ja niistä tiedotetaan seuraavissa lehdistämme.

Säätiömme hallintoneuvosto kokoontuu helmikuussa käsittelemään ja päättämään vuotuisista asioista. Mielenkiintoisin ja haasteellisin asia lienee asiamiehen valinta, Reino Äi-

kiän luopuessa sekä asiamiehen että taloudenhoitajan tehtävistä, kuten hän on ennakolta ilmoittanut. Reino on tehnyt pitkän ja erittäin ansiokkaan työn oman säätiömme kuin koko karjalaisuudenkin saralla, josta haluamme häntä vilpittömästi kiittää. Toisaalta monitaitoinen asiamies on jättänyt niin "suuret saappaat", että tiedusteluista ja ilmoitteluista huolimatta seuraajaa ei ole vielä löytynyt. Erilaisia vaihtoehtoja miettien ja vastuunkantajia etsien, pyydän vielä yhteydenottoja tammikuun aikana.

Toivotan kaikille lehtemme lukijoille Hyvää ja Menestyksellistä alkanutta vuotta 2009.

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Hallituksen
puheenjohtaja

Ylioppilaita

Tuomas Metsälä on valmistunut ylioppilaaksi Mäkelänrinteen liikuntalukios-

ta Helsingissä.

Tuomaksen vanhemmat, Sakari Metsälä ja Kaisa Lappalainen-Metsälä asuvat Vantaalla.

Sakarin äiti, Keiju Turppa, käväisi syntymässä Pyhäjärvellä Vpl Konnitsan kylässä.

Hänen isänsä, Niilo Turppa Käkisalimesta, oli ollut muutaman kuukauden kyläpoliisina Pyhäjärvellä ennen kuin sai poliisin viran Salmista Laatokan koillisrannalta.

Kaisan isovanhemmat olivat kauppias ja maanviljelijä Mikko Matinpoika Lappalainen Pyhäjärven Alakylästä ja Maria Mikontytär Pärssinen Kahvenit-
san kylästä.

Ylioppilaita

Ari Saarinen pääsi ylioppilaaksi Nokian lukioista 5.12.2008. Armeijan jälkeen

Ari jatkaa insinööriopintojaan Tampereen ammattikorkeakoulussa.

Arin vanhemmat ovat Sirpa ja Leo Saarinen, isovanhemmat Aira (o.s. Itäsalo) ja Arne Pruuki. Arin vanhemmat olivat Hilja ja Aleksanteri Itäsalo Lahnavalkamasta.

JULKAISEMME joka numerossa tietoja perhejuhlista. Kysythän asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.

Pulla ja punajuurikeitto vuoden 2009 karjalainen ruoka ja leivonnainen

Karjalan Liiton naistoimikunta on valinnut jo kahdenkymmenen vuoden ajan karjalaispitäjien ruokia vuoden ruuaksi ja leivonnaiseksi. Karjalaiset ruoat sulavat muidenkin suussa. Karjalaisessa ruokakulttuurissa on paljon ammennettävää ja hyödynnettävää.

Vuoden 2009 ruuaksi ja leivonnaiseksi naistoimikunta valitsi punajuurikeiton ja peruspullan.

Punajuurikeitto (10 annosta)

2½ l vettä
700 g keittolihaa
4-5 laakerinlehteä
1 iso sipuli
300 g porkkanaa
200 g perunaa
1 kg punajuuria raakana
500 g etikkapunajuurta
3 tl tuoretta timjamia
etikkaa
mustapippuria
lihalientä
smetanaa

Huuhtelee liha kylmällä vedellä ja laita 2½ litraa kylmää vettä kattilaan, lisää liha kiehumään.

Kun vesi alkaa kiehua, pinnalle muodostuu vaahtoa, kuori vaahto reikäkauhalla pois kunnes liemi kirjastuu.

Lisää halkaistu sipuli, pipuri ja laakerinlehdet kiehumään, keitä liha kypsäksi. Ota liha ja sipuli pois keitinliemestä.

Lisää keitinliemeen porkkanasuikaleet iehumaan ja suikaloi muut kasvikset sekä liha sillä aikaa kun porkkanat ovat puolikypsä (punajuuret kannattaa esikeittää kypsiksi).

Lisää ainekset liemeen kiehumään.

Tarkasta maku ja lisää lihalientä, suolaa, etikkaa ym.

Keiton voi tehdä myös kokonaan raa'asta punajuuresta, lisää silloin etikkaa keittoon.

Voit tehdä keiton myös säilötyistä punajuurista, huuhtelee ne ensin kylmällä vedellä.

Tarjoa keitto smetanan kanssa.

Peruspulla

1 kananmuna
1½ dl sokeria
50 g hiivaa
1½ tl suolaa
3 tl kardemummaa
180 g voita
5 dl maitoa
rusinoita, jotka lisätään alustuksen jälkeen
voiteluun kananmunaa
raesokeria tai mantelilas-
tija

Laita leivontakulhoon kananmuna, sokeri, hiiva, suola ja kardemumma, sekoita hyvin.

Sulata kattilassa voi ja lisää maito, anna lämmitä kädenselänsiksi.

Lisää voi-maitoseos leivontakulhoon muiden aineiden kanssa hyvin sekoitettuna.

Lisää puolet jauhoista ja alusta taikina, lisää loput jauhot ja rusinat vähitellen niin, että taikina irtoaa leivontakulhon reunasta (huom. eri jauhot turpoavat eri tavalla)

Anna taikinan kohota melkein kaksinkertaiseksi.

Leivo pitkoja tai pikkupullia ja anna kohota vielä pellillä.

Voitele munalla ja ripottele päälle raesokeria tai mantelilastuja.

Paista pikkupullia 225 asteessa noin 12-15 minuuttia. Pitkoja 200 asteessa noin 20-25 minuuttia.

vpl. Pyhäjärvi

Pyhäjärvituuotteita saatavana

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki.

136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuaikojilta kuin eri paikkakunnilla pidetyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

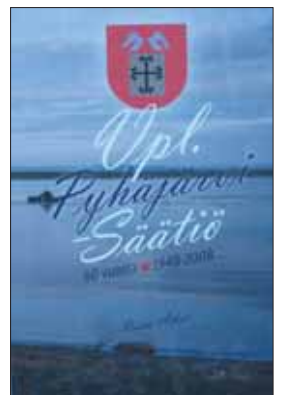
Isännänviiri (suunniteltu Kaarle Viika) 350 tai 450 cm. Hinta 70 euroa + postikulut

Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari (suunnittelu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 40 euroa + postikulut.

Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi v. 1989 ilmestynyttä kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historiaosuus entisestä kotipitäjästämme sekä murren-
sanasto selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

Kari Uusitalo ja Mauri Vanhanen Kaiku-urheiluseuran historiikki. Hinta 10 euroa + postikulut.

Tilaukset säätiön asiamies Reino Äikiä
puh. 040- 769 5775 tai sähköposti reino.aikia@netti.fi

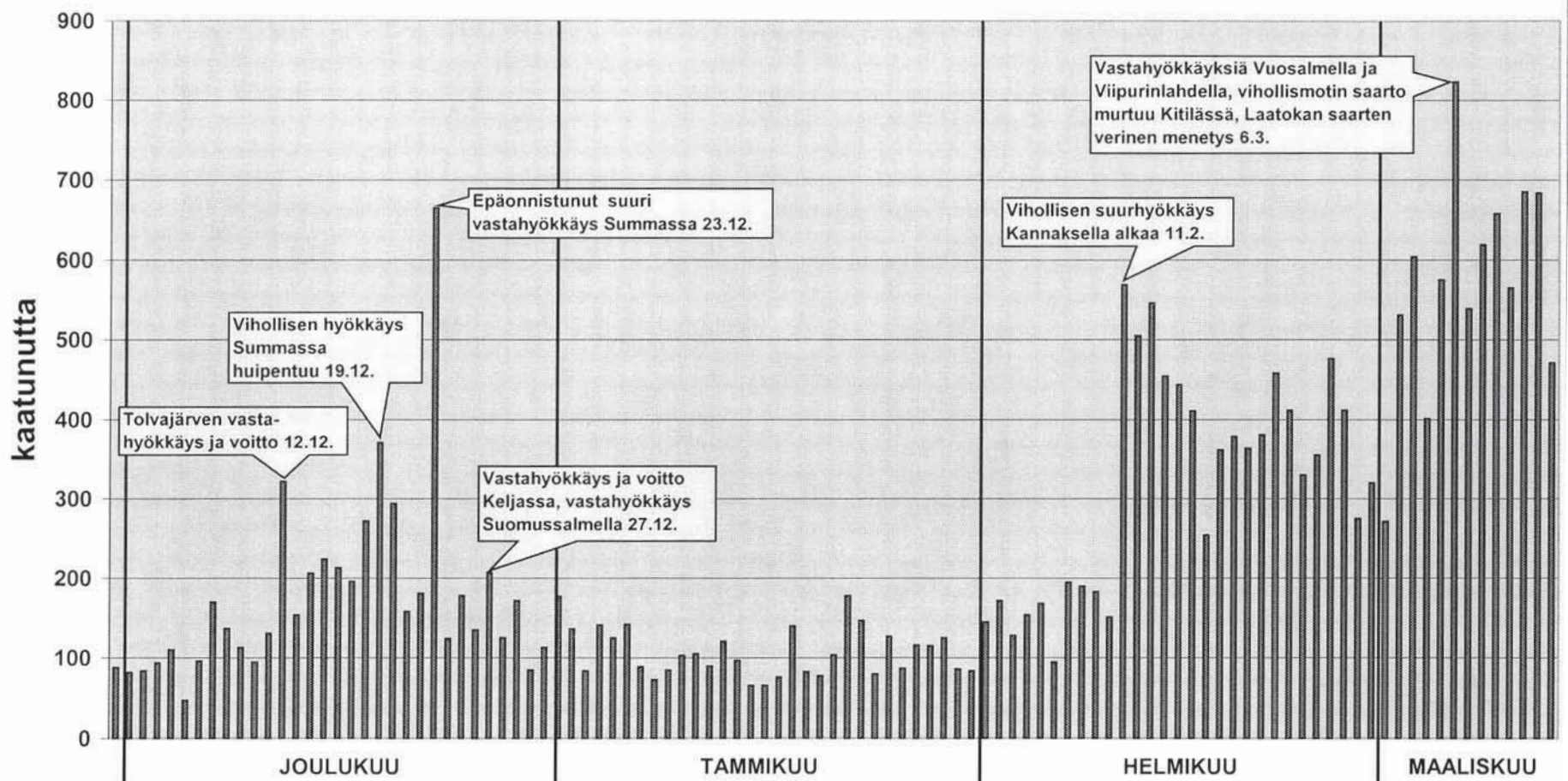

Pyhäjärvi

Tilaa lehti oma lehti
p. 040 730 2622

Näkökulmia talvisotaan

Talvisodan kaatuneet päivittäin 30.11.1939 - 13.3.1940

Vajaat 70 vuotta sitten Suomen ja Neuvostoliiton välillä käytiin kuuluisat 105 päivää kestänyt talvisota. Maamme kannalta kyseessä oli puolustustaistelu itänaapurin aggressiota vastaan, jonka nimellisenä syyinä oli Leningradin turvallisuuden varmistaminen. Neuvostoliitto pelkäsi Saksaa ja vaati Suomelta merkittäviä alueluovutuksia Kannakselta. Josif Stalin ei uskonut itsenäisen mutta saksalais-suuntautuneen ja sotilaallisesti heikon Suomen pystyvän tai haluavan puolustautua, jos Hitler käyttäisi maataamme hyökkäystienä lähellä rajaa olevaan Nevan kaupunkiin.

Suomen hallitus ei myöntynyt alueluovutuksiin, minkä seurauksena Stalin paljasti todelliset aikeensa. Neuvostoliitto lavasti ensin kömpelön provokaation Mainilan kylässä omalla puolellaan ja hyökkäsi Suomeen 30.11.1939 aamulla klo 7, maavoimin lähes koko itärajan pituudelta, ilmapommituksin 16 suomalaisen kaupunkiin ja merivoimin pitkin maamme aluevesiä. Kun Suomen hallitus ei totellut Stalinia, nimitti tämä vieläpä Suomalaisen uuden ”laillisen hallituksen”, jonka johtoon tuli emigranttikommunisti Otto Wille Kuusinen. Tuons. Terijoen hallituksen ilmeisenä päätehtävänä oli antautuminen kohta Neuvostoliitolle - Leningradin turvallisuuden varmistamiseksi.

Vaikka maamme sotilallinen puolustuskyky talvisodan alla oli heikko, niin kenttäarmeija oli rajoilla

valmistautuneena pahimman ja kansan puolustustahto oli järkkymätön. Cajanderin hallituksen poliittisesta realismista ei voinut sanoa samaa, mitä kuvastaa seuraava episodi sodan alusta. Sisäministeri Urho Kekkonen sai alaisensa rajavartioston kautta ensimmäisenä hallituksen jäsenenä tiedon, että vihollinen oli ylittänyt rajan Kannaksella. Kekkonen soitti asiasta oitis Cajanderille ja esitti hallituksen välitöntä koolle kutsumista. ”Tarkoitako, että jo ennen virkaan alkua”, kuului pääministerin hangoitteleva vastaus!

Cajanderin hallitus sai saman tien väistyä. Tilalle eivät suomalaiset kuitenkaan kelpuuttaneet Kuusinen vetämää kansanhallitusta, vaan presidentti Kallion voimakkaan vetoamisen jälkeen uudeksi pääministeriksi suostui talousmies, Suomen Pankin pääjohtaja Risto Ryti. Hallituksen muita voimahahmoja olivat Väinö Tanner ulkoministerinä ja Juho Niukkanen puolustusministerinä.

Talvisota yhtenäisti kansakunnan yhteisen uhan edessä. Vahvasti liioitellen on sanottu, että se paransi lopullisesti vuoden 1918 sisällissodan haavat. Tilapäisesti näin saattoi käydäkin, mihin viittaa seuraava kohtaus Edwin Laineen elokuvassa Väinö Linnan Pohjantähti-trilogiasta. Lokakuussa 1939 alkoi YH ja Pentinkulmankin reserviläiset saivat kutsun ”ylimääräisiin”. Kun miehet vakavien mielin lähtivät kuorma-auton lavalla kohti itä-

rajaa, oli tulipunainen komunisti Siukola tien varressa odottamassa, viittasi auton pysähtymään, ojensi pojalleen paketin leipää ja sanoi jotensakin: ”Sen edestä sitten tappelette.”

Talvisodan tappioista
Talvisodasta koitui mittavat tappiot sekä ihmishenkinä että aluemenetyksinä. Kaikkiaan sodassa kaatui, lähteestä riippuen, noin 24.000 suomalaista haavoittuneiden määrän ollessa lähes kaksinkertainen. Keskimäärin se tarkoitti papin kutsumatonta vierailua runsaasti yli 200 kotiin päivittäin. Määrä on huikea, näin rauhan aikana jopa vaikea käsittää. Kuin yli kaksikymmentä ”jokelaa” tai ”kauhajokea” joka päivä! Kaikki tämä sen epätietoisuuden keskellä, että kuinka koko maalle käy. Nykyajan kriisipäpuja ei omaisille ollut tarjolla ja perheet olivat muutenkin hajalla aviomiesten, isien ja poikien ollessa siellä jossakin.

Olen koostanut Sota-arkiston tietokannasta oikeiden esityksen talvisodan suomalaisista kaatuneista päivittäin. Tappioluvuista käy selvästi ilmi sodan kolme päävaihetta: vihollisen voimakas rynnistys joulukuun puolivälissä erityisesti Kannaksella, sotatoimien laantuminen vuodenvaihteen jälkeen puna-armeijan uudistaessa taktiikkaansa sekä helmikuun 11. päivä alkanut venäläisten suurhyökkäys, joka kesti aina sodan loppuun ja vaati päivittäin keskimäärin 400–600 suomalaista kaatunutta.

Kuvasta voi tunnistaa yksittäiset suurtaistelut niiden vaatimista lisäuhreista ”normaalitappioiden” päälle. Niihin kuuluvat Pajarin vastahyökkäys Tolvajärvelä 12. joulukuuta, viikko myöhempi vihollisen rynnistyksen huipentuma Summassa sekä pyhäjärveläisille tuttu Keljan taistelun ratkaisu Taipaleen rintaman sivustassa 27. joulukuuta 1939.

Murheellinen tappiopiikki koettiin joulun alla 23.12. Summassa. Länsi-Kannasta puolustanut II Armeijakunta sai komentajansa Harald Öhquistin johdolla päämajalta pitkään anomansa luvan vastahyökkäykseen vahvennetuin voimin. Suomalaisittain massiivinen offensiivi oli kuitenkin huonosti organisoitu, tapahtui liian myöhään ja päättyi katastrofiin. Komentajaan viitaten sille annettiin pilkkanimi ”hölhön tölväys”, vaikka osasyynä epäonnistumiseen olivat ylipäällikön, Kannaksen armeijan komentajan Hugo Östermanin ja Harald Öhquistin vaikeat henkilösuhteet. Österman joutuikin eroamaan kesken talvisodan ja molemmat ”ööt”, kuten Marski heitä kutsui, joutuivat rauhan tultua vähempiarvoisiin tehtäviin.

Viime sotiemme mustin päivä kaatuneilla mitattuna oli 6.3.1940. Silloin menehtyi 823 suomalaista sotilasta, vielä enemmän kuin 10.6.1944, jolloin Valkeasaari murtui. Tuona maaliskuuna keskiviikkona käytiin koillisella Laatokalla Petäjäsaaren ja läheisten muiden saarien menettä-

miseen johtanut taistelu, joka ei ole Suomessa yleisesti tunnettu. IV Armeijakunnan komentaja Wolde-Hägg Lund oli antanut ehdottoman käskyn saarten pitämiseksi, vielä puhelimessa saatteella: ”Viimeiseen mieheen!”

Päivä 6.3. jää historiaan myös siitä, että silloin kohotettiin yksittäistä kuntaa sotiemme suurimmat tappiot kaatuneina ja samassa taistelussa. Suoneniskun sai Rantasalmen pitäjä, josta kaatui Petäjäsaaren taistelussa 46 miestä. Edellisenä päivänä 5.3. tapahtui toiseksi suurin yksittäistä pitäjää kohdannut tappio, kun 39 nurmolaista kaatui Äyräpään vastahyökkäyksessä. Petäjäsaaren taistelun sankarivainajat siunattiin kaikki kentälle jääneinä, sillä neuvostojohto ei antanut lupaa ruumiiden evakuoimiseen. Rantasalmen sankarihautausmaalla on 46 kiven muista erottuva muodostelma. Kivet ovat lähekkäin, arkut puuttuvat.

Talvisodan merkityksestä

Talvisodan oikeutukseen puolustustaisteluna ei liity vähäisintäkään spekulatiota, toisin kuin jatkosodan kohdalla. Sodan merkityksen ja sotaveteraanien arvostus muuttui seuranneina vuosikymmeninä kuitenkin nopeasti. Moni veteraanien jälkeläinen, suuren ikäluokan kasvatti, käänsi ”täyttä ymmärrystä vailla” selkensä veteraanipolven saavutuksille. Viimeisen parin vuosikymmenen aikana takkeja on siten käännetty.

Moskovan rauha 13.3.1940, vaikkakin pakon sanelema, oli äärimmäisen katkera pala suomalaisille ja aivan erityisesti karjalaisille. Karjalan menettäminen ja rajan siirtäminen kymmeniä kilometrejä maamme sisään linjalta, jonka sotilaat olivat verissä päin pitäneet, oli vastoin kansan kaikkea oikeustaju.

Silloin vielä tiedostamattoman hyvityssodan siemenet oli näin kylvetty ja – suurpolitiikan muutosten myötä – edellytykset Suomen liittymiseen Saksan rinnalle vuonna 1941 oli luotu. ”Miksi se ei olisi liittynyt”, kysyi retorisesti lukion historian opettajani. Lausuman olin kirjannut historian vihkooni keväällä 1975, jolloin jatkosodan oikeutuksesta eritoten opiskelijapiireissä oltiin laajalti toista mieltä.

Tuo historian vihko osui käteeni, kun pengoin lapsuudenkotini komeroista vanhoja koulukirjoja. Tausalla oli kiinnostus viime sotiemme käsittelyyn kouluopetuksessa ”radikaaleilla” 1960–1970 –luvuilla. Ja löytyihän niitä, kolme kullunutta nidettä, joiden kerrota oli outoa luettavaa. Ne peilaavat aikakautensa ajattelutapaa, johon ei kuulunut nykyinen sotaveteraanien ja itsenäisyyden arvostus. Päinvastoin, veteraanien päälle sovitettiin jopa sotasyllisen manttelia eikä sodistamme siksi liikoja kerrottu.

Vuodelta 1967 oleva *Historian oppikirja lukioluokkia varten, Osa II* (Sarva-Nie-

mi) kertoo Suomen talvisodan parilla virkkeellä: ”Kun se (Neuvostoliitto) myös epäili, että Saksa voisi käyttää Suomea tukikohanaan, se ehdotti (1939) Suomelle eräitä aluevaihtoja varmistaakseen Leninigradin turvallisuuden. Kun nämä neuvottelut eivät jhtaneet tuloksiin, se otti sodalla (talvisota 1939–40) Kaakkois-Suomen ja eräitä muita alueita”. Siinä kaikki talvisodasta koko parisataasivuisessa oppikirjassa, joka oli ”Kouluhallituksen hyväksymä”.

Vuodelta 1975 oleva *Maailma ennen ja nyt, II osa* (Vierros-Paasivirta-Riikonen), sekin Kouluhallituksen hyväksymä, uhraa 300 sivustaan talvisodalle sentään puoli sivua, yhtä paljon kuin esim. Puolan sodalle. Siinä kerrotaan jo sodan alkamispäivä ja mainitaan torjuntataistelut Karjalan Kannaksella ja Laatokan pohjoispuolella sekä venäläisten murto suomalaisten puolustukseen helmikuussa. Lopuksi todetaan rauhan solmiminen maaliskuussa 1940 ja päätetään lauseeseen: ”Suomi joutui luovuttamaan Neuvostoliitolle alueita maan kaakkois- ja itäosista.”

Vuodelta 1965 oleva keskikoulun Suomen historia *Vuosisadat vierivät 3* (Huttunen) on näistä talvisodan kuvaajana ansiokkain. Siinä kerrotaan yli kolmella sivulla talvisodasta sen taustoista ja mainitaan mm. Ryti, Mannerheim, Kuusinen ja Mainilan laukaukset. Vihollisen hyökkäys näytetään myös karttakuvana sekä mainitaan kuulujen torjuntavoittojen paikannimiä! Aluemenetyksistä todetaan kuivasti: ”Neuvostoliitolle oli luovutettava maan kaakkoinen osa suunnilleen entistä Uudenkaupungin rauhan rajaa myöten ja alueita pohjoisesta.” Tämä kirja mainitsee myös lähes puolimiljoonaisen siirtövän.

Mikään näistä oppikirjoista ei kerro sodan kaatuneista tai haavoittuneista sanaakaan.

Tänään talvisodan merkitys maamme todellisenä itsenäisyysotana tunnustetaan kotimaassa yleisesti. Toista on Venäjällä, jossa Jeltsinin kauden jälkeen on havaittu tendenssiä palata neuvostoaikojen sensuuriin. Koko talvisotaa, saati sen todellista luonnetta ei haluta tunnustaa, mikä on osoitus maan sisäisestä häpeästä.

Tyypilliseen Suomen sotien muistomerkkiin Venäjällä on kaiverrettu vain vuodet 1941–1944. Stalinin Neuvostoliitolle talvisota, lähes miljoonaan nousseine kokonaistappiointeen kaatuneina ja haavoittuneina, olikin vain rajakahakka.

TUOMO KUKKO
tuomo.kukko@kolumbus.fi

Yrjö Suokkaan tykkijoukkue jatkosodan ajoilta. Y.Suokas ensimmäinen vasemmalta, muut tunnistamatta - tuntuisiko joku vielä muita henkilöitä? Kuva joltain Laatokan linnakkeelta jatkosodan ajoilta.

Yrjö Suokkaan sotapäiväkirjasta: Joulunviettoa Järisevällä

Sunnuntaina
24.12.1939

Jouluaatto. Erittäin rauhallinen. Suorastaan merkille pantavan. Rauhalliselta kuulosti naapurilohkollakin olevan. Ilmassa oikea Joulun tuntu. Pilvet riippuivat raskaina, pakkasta yli 10 C ja hiljalleen sateli lunta. Puut olivat pukeutuneet juhlapukuun. Iltapäivällä

yritytti vähän pyrytelläkin.

Ilmatorjuntaa ei vihollisen taholta esiintynyt koko päivänä.

Illalla oli Joulujuhla jokaisessa korsussa. Useimmissa oli pieni kuusikin varustettuina kynttelin ja koristein. Jokainen oli saanut lahjapaketinkin tuntemattomalta ystävältä tuntemattomalle sotilaille osoitettuna. Luonnollisesti myöskin omaiset olivat muista-

neet.

Olin kutsuttu juhla-aterialle rs.kers. Kukon korsiin (kk-ryhmä) ja oli siellä oikein valkoinen lakana pöydällä ja juhla-ateria odottamassa, jonka muodosti kinkku, voi, leipä, puuro (riisi) ja maito sekä lahjaherkkuja. Avasin pakkettini syönnin välillä ja sisälsi se paidan, pyyheliinan, 2 nenäliinaa, omenia ja makeisia.

Välillä lauloimme jouluvirsiä ja puhelimme ajan-kohtaisista sekä muista asioista. Pakettini lähettäjä oli A.Ahola Porista, L.Raatihuoneenkatu 3.

Joulu rintamalla oli minulle, kuin myös kaikille meille mieliinpainuva vaatimattomuudesta huolimatta.

Kaikissa korsuissa vallitsi harras ja juhlava mieliala sekä usko valoisampaan tulevaisuuteen. Kenenkään katseesta ei näe pelkoa eikä horjuvaa uskoa aseittemme voitosta. Erikoisesti pistää silmään se yksimieli-

syys eri puoluekatsontakan-toihin katsomatta, jota ei vielä tässäkin joukossa pari kuukautta takaperin näin sataprosenttisestiintynyt.

Joulupäivänä
25.12.1939

Joulupäivä on valjennut, mutta ei yhtä rauhallisesti kuin aattoamuna. Vihollinen on klo 4 lähtien ankarasti tykkituloillaan pehmitellyt asemiamme Taipaleen joen varrella ja Sakkolan puolella.

Ylikersantti Yrjö Suokas toimi talvisodan ajan Järisevän linnakkeen vartiopääl-likkänä. Hänet oli määrätty myös kk-joukkueen johtajaksi, samoin linnakkeen vääpelin tehtävät kuuluivat hänelle.

Kk-korsu, jossa jouluaattoja juhliittiin, sai joulukuun 30. päivänä täysosuman. Sisällä oli sillä hetkellä seitsemän miestä, joista kaksi sai surmansa. Toinen heistä oli kersantti **Toivo Kukko**, toinen reserviläinen **Teuvo Kuisma**.

PEKKA SUOKAS

Järisevän tykki Armstrong 120mm.

Kirjoittaja on kopioinut tekstin sellaisenaan isänsä vanhasta sotapäiväkirjasta

Kannaksen sankarivainajat siunattiin Lappeenrannassa

Kannaksen sankarivainajien siunaustilaisuus pidettiin Lappeenrannassa 7.5.1940. Kenttäjumalanpalvelus järjestettiin Lappeenrannan lentokentällä klo 9.15. Jumalanpalvelukset olivat Lappeen, Lappeenrannan sekä ortodoksisissa kirkossa klo 10.

Kenttähautaus alkoi klo 13.30 sotarukouksella, jota seurasi virsi 260. Ruumissaarnan piti sotarovasti Joh. Björklund. Mieskuorolaulua esitti juhluoro johtajanaan professori H. Klemetti. Sankarivainajien ruumiinsiunauksen suoritti sotarovasti avustajineen.

Kunnialaukausten laulettiin *Jumala ompe linnamme* torvisoittokuntien säestämänä. Ensin laskettiin viralliset seppeleet erikseen ja sen jälkeen kaikki omaisten seppeleet yhtäaikaaisesti, jona aikana lauloi mieskuoro. Viimeisenä laskettiin muut seppeleet.

Tilaisuus hautausmaalla päättyi virteen *Sun baltuus rakas Isäni* (virsi 332: 1, 4) torvisoittokuntien säestyksellä.

Vainajain muistojuhla alkoi maneesilla klo 19.00. Tilaisuudessa kuultiin sotilaspastori J. Sillanpään ja kirkkoherra Kr. Tammion puhe sekä sotilaspastori Hj. Anstenin puhe omaisille. Illan ohjelmassa oli lisäksi mieskuorolaulua ja torvimusiikkia. Juhla päättyi virteen *Oi Herra siunaa Suomen kansa* (virsi 459: 2,3) torvisoittokuntien säestämänä.

Kentälle jääneet sankarivainajat

Kentälle jääneiden sankarivainajien siunaustilaisuus pidettiin Lappeenrannassa 18.8.1940. Lappeenrannan kirkossa pidetyssä jumalanpalveluksessa saarnasi pastori Topi Vapalahti. Liturgina toimivat pastori Oskar Paarma ja Jyrki Järnefelt. Yksinlaulua esitti laulajatar Anna-Liisa Mutanen ja urkurina toimi kanttori-urkuri Huugo Kettunen.

Siunaustilaisuus sankarihautausmaalla alkoi klo 13.00 Kothernin hymnillä. Virren ja kunnianlaukausten jälkeen sotarovasti Joh. Björklund piti ruumissaar-

Sankarivainajien haudoilla Lappeenrannassa v. 1940. Kuva Anon. S. Hyppäsen perheen arkisto.

nan. Sankarivainajain siunausta seurasi virsi ja yksinlaulua esitti oopperalaulaja Wäinö Sola.

Seppeleiden laskussa laskettiin ensin viralliset seppeleet. Kaikki omaisten seppeleet laskettiin yhtä aikaa. Lopuksi laskettiin muut seppeleet.

Tilaisuus hautausmaalla päättyi virteen *Sun baltuus, rakas Isäni* (virsi 332: 1,4). Soittokuntaa johti musiikkiluutn. J. Leskinen.

Lappeenrannan kirkossa alkoi klo 18 muistojuhla, jossa puhui kotijoukkojen rovasti, majuri Hannes Anttila ja rovasti Kaiku Kallio. Yksinlaulua esitti

oopperalaulaja Wäinö Sola. Urkusoolon soitti kanttoriurkuri Huugo Kettunen.

Kentälle jääneitä Karjalan pitäjien sankarivainajia siunattiin kaikkiaan 149.

Sankarivainajain omaiset Kannaksen Sankarihautajaisten Toimikunta kohdensi 7.5.1940 muistojuhlaohjelmassa sanansa sankarivainajain omaisille:

- Kannaksen Sankarivainajain veljeshauta kätkee isänmaamme poveen 485 kaatunutta suomalaista soturia. Te, heidän omaisensa, tunnette tämän veljeshaudan äärellä syvää kaipausta ja surua. Teidän kyy-

neleenne puhuvat katkenneista hellistä siteistä, mutta samalla ne kuvastavat myös sitä onnea ja kiitollisuutta, jota jokainen isänmaallinen kansalainen tuntee tietäessään, että hänen omaisensa on antanut henkensä elämän pyhimpien arvojen puolesta."

Näiden sankarivainajain yhteinen leposija on tuleville sukupolville velvoittavana kertova miehistä, jotka viimeiseen saakka seisovat uskollisina vartiopalkallaan ja antoivat isänmaalleen kalleimpansa. Ikuisesti kunnioitettu olkoon heidän sankarimuistonsa!

Näiden sankarien menetyks tunnetaan raskaimpana Teidän, heidän omaistensa, keskuudessa. Tässä on kaikki inhimillinen lohdutus heikkoa. Pyhä sana nimittää Jumalaa "kaiken lohdutuksen Jumalaksi". Hän, kaiken lohdutuksen Jumala on Teitä, sankarivainajain omaiset, surussanne lohduttava ja tukeva sekä antava omilleen kerran pyhien perintöosan katoamattomassa isänmaassa.

PAULA PENTTILÄ

Tiedot:
Muistojuhlaohjelmat

Talvisodasta tulossa suuri kuoroteos, maailmanensi-ilta Tampereella ensi syksynä

Suomen kansainvälisesti tunnetuimpiin nykysäveltäjiin ja jazzmuusikoihin kuuluva **Heikki Sarmanto** säveltää parhaillaan tamperelaiselle Händel-kuorolle uutta Talvisota-aiheista sielunmessua.

Kuoro kantaesittää teoksen 40-vuotisjuhlakonsertissaan pyhäinpäivänä 31.10.2009 Tampereen Tuomiokirkossa. Talvisota-aihe on tuolloin erittäin ajankohtainen, sillä sodan syttymisestä tulee ensi syksynä kuluneeksi 70 vuotta.

- Kyse on siis suomalaisille tärkeästä ja tunteita herättävästä historian jaksosta. Aihe on myös säveltäjä Heikki Sarmannolle omakohtainen; hän syntyi juuri sodan alla kesällä 1939 ja joutui vauvana pakenemaan pommisuojusta toiseen perheensä kanssa Helsingin pommituksia. Myöhemmin hän oli myös sotalapsetna Ruotsissa, kertoo konserttituottaja **Elina Orjatsalo**.

Sielunmessua jazzin kera

Talvisota-requiem on noin tunnin kestävä jazz-vaikutteinen musiikkiteos seka-kuorolle ja jazz-kvartetille. Sen teksti noudattelee löyhästi perinteistä sielunmessukaavaa, mutta laajentuu siitä kommentoimaan sodan mielettömyyttä ja suremaan sodan uhreja. Teoksen libretto, tekstit, ovat **Kim Richin** käsialaa.

- Teoksen kielit ovat latina, englanti, suomi ja venäjä, mikä osaltaan kertoo tuoreesta otteesta perinteeseen. Teos varmasti puhuttelee sellaisiakin kuulijoita, joille perinteisempi kuoromusiikki on liian klassista, uskoo Orjatsalo.

Händel-kuoro perustettiin Tampereella vuonna 1969 esittämään suuria, orkesteri-säestyksellisiä kirkkomusiikkiteoksia, oratorioita ja passioita. Kuorossa laulaa tällä hetkellä yli kuusikymmentä laulajaa. Kuoron taiteellisena johtajana toimii yhdysvaltalaisissyntyinen, Lempäälässä asuva Master of Fine Arts **Debra Gomez-Tapio**.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Sankarihaudalla Luumäellä

Luumäellä Kankaan hautausmaalla sijaitsee Karjalaisten sankarivainajien muistomerkki, Siunaava enkeli. Sen valmisti **Heikki Nieminen** kuvanveistäjä **Arvi Tynkkysen** suunnitelmien mukaan. Muistomerkki valmistui 1960.

Sankarihauta-alueelle on haudattu 197 karjalaista sankarivainajaa. Tuntematomia sankarivainajia on 43.

Alueelle on haudattu useita **Vpl Pyhäjärven miehiä**: Tauno Hännikäinen, Lauri Pentti Ijä, Erkki Johannes Kaasalainen, Ilmo Pellervo Kaasalainen, Veikko Matti Kokkonen, Eelis Nestori Naskali, Pauli Nokelainen, Aarne Heikki Pusa, Kaarlo Vihtori Pärssinen, Armas Simo Silventoinen, Toivo Tanninen ja Ilmari Tihveräinen. Heidän kohdallaan näkyy tunnettuja kaatumispaikkoja kuten Tali, Ihantala ja Portinhoikka. Kahden kohdalla on maininta arkistotiedoissa, että heidät on siunattu, ruumis jäänyt kentälle tai tuhoutunut.

Seppo Nikusen isän kanssa samassa taistelussa ollut, vakavasti haavoittunut Urho Suni oli etsinyt Viljo Nikusen perheen vuonna 1952 ja kävi kerto-

massa kuinka perheenisä oli menehtynyt. - Joukko miehiä oli ollut taisteluhaudassa, mikä sai osuman. Vain joitain selvisi haavoittuneena.

Edelleen arkistotietojen mukaan Luumäelle poissa-olevana siunattu Pauli Nokelainen löydettiin Kolaselän/Käsnäselän väliltä 15.10.1997 ja haudattiin Multialla.

Luumäkeläiset sankarivainajat on haudattu Luumäen kirkolla sijaitsevalle Saksalan sankarihautausmaalle, jossa on myös parikymmentä karjalaista sankarivainajaa. Kaikkiaan Luumäelle on haudattu 388 talvi- ja jatkosodan uhria.

Seppo Nikunen tiesi kertoa, että sankarivainajat oli tuotu Luumäelle latoihin, joista muualta Suomea koitoisin olevat vainajat lähetettiin omille alueilleen tuntoevyjen mukaisesti. Hänen isänsä, Viljo Nikunen, kaatui torjuntataistelussa Juustilassa 29.06.1944.

- *Karjalaiset sankarivainajat haudattiin väliaikaisesti Kankaan hautausmaahan odotamaan olojen vakiintumista, että heidät voitaisiin siirtää kotiseudun multiin, kirjoitti Viljo Nikusen joukko-osaston pastori Kuvaja.*

Myös joissakin sankarivainajien risti-ilmoituksissa mainittiin väliaikaisesta hautaamisesta Luumäen Kankaan hautausmaahan. Valma Mutru (o.s. Toivari) muistaa matkan tähän 29.10.1944 pidettyyn joukosiunaustilaisuuteen. Myös Lappenrannassa oli siirtoseurakuntiin kuuluviin sankarivainajien ruumiinsiunaustilaisuus 29.10.1944.

PAULA PENTTILÄ

JK. H.L. kirjoittaa Säkki-järvi-lehti 6/1947:

- Kävimme vanhan Ti-rehtöörin kanssa Luumäellä 18.5., sankarivainajien muistopäivänä. Siellä oli Kankaan hautausmaalla taajat rivit Karjalan sotureita valkeitten ristin alla. He nukkuivat siellä tietämättä mitään Karjalan kohtalosta, jonka kääntämiseksi olivat henkensä antaneet. Taaja surupukuisten omaisten joukko paljasti nöyrästi päänsä hartaaseen kunnioitukseen heille, jotka olivat isänmaansa hyväksi antaneet kaiken, mitä heillä oli. Juhlamenot haudalla olivat lyhyet, mutta voimakkaat. Vähän sanoja, paljon ajatuksia...

Huolehditaan niin Karjalan kuin kotimaan hautamuistomerkeistä

Ylistaroon sijoitettiin tilapäisesti talvisodan alettua runsaasti eri pitäjistä evakkoon lähtemään joutuneita karjalaisia. Suurin osa palasi takaisin Karjalaan jatkosodan tultua, mutta joitakin jäi silloin myös Pohjanmaalle ja myös Ylistaroon.

Jatkosodan loppuminen ja raskas alueluovutus Neuvostoliitolle ajoi karjalaisen kansan uudelle evakkotai-paleelle, ja silloin oli monella taas matkanpäänä tai välietappina Ylistaron vaaras maaseutupaikalla.

Niin talvisodan kuin sotien välillä ja sotien jälkeen Ylistarossa kuoli suuri määrä monista, pääasiassa kannaksen pitäjistä lähteneitä, vanhuksia ja myös nuoria ja lapsia.

Ylistaron seurakunta otti jo tuolloin talvisodan jälkeen hautausmaalle oman erillisen osan karjalaisille vainajille. Seurakunta on myös kiittävästi pitänyt huolta ja hoitanut tätä erillistä hautausmaa-aluetta. Pääasiassa vainajat ovat Kurkijoelta ja Käkisalmeista.

Hautausmaalle pystytettiin sodan jälkeen muistomerkki, kuten niin monelle muullekin suomalaiselle hautausmaalle. Muistomerkkin yhteyteen saatiin myös paikallisten karjaisten talloo- ja vapaaehtoistyön tu-

Ylistaron Karjalaisten vainajien muistomerkki nimilaattoineen.

loksena nimitaulut paikalle haudatuista vainajista. Ensimmäiset on haudattu 1939 ja viimeiset 1950-luvulla.

Nyt viime vuosina oli paikallisen Karjala-seuran tavoitteena saada paikalle opastaulut ja niihin paikalle haudattujen syntymä- ja kuolinajat. Tiedot olivat puutteelliset ja suuren työn jälkeen ne jäivät edelleen osin selvitystä vaille. Hiitolä-Kurkijoki sukutukijapiiriläiset, mm. **Veikko Repo** ja allekirjoittanut yrittivät selvittää tietoja ajan tasalle. Kaikkien kohdalla se ei kuitenkaan onnistunut. **Anja-Liisa Perko** kävi syksyllä kuvaamassa muistomerkkin ja opastaulun ja samalla miehensä kanssa viimeis-

teli haravoiden muistomerkkin aluetta.

Syksyllä opastaulut on kuitenkin paikallisten Karjalaisten aktiivisen toiminnan tuloksena saatu pystytettyä. Siitä suuri kiitos heille.

Karjalan Liitolla on menossa projekti luovutetun alueen hautausmaiden saatamiseksi niiden arvolle kuuluvaan tilaan. Siihen tarvitaan ensisijassa Venäjän viranomaisten yhteistyötä, mutta myös suomalaisten aktiivista panosta.

Yhtä tärkeää meille on hoitaa ja ylläpitää myös täällä kotimaassa sijaitsevien hautausmaiden Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkkejä, kuten myös

ANTREA				Valkeala Kustaa				Kihniöläinen Maria			
Ullas Juh	s. 14.09.02	n. 21.12.40		Valtonen Jaakko	s. 11.03.00	n. 20.12.40		Rautala Anna	n. 26.06.03	n. 19.01.42	
MARJA				Uusitalo Abraham	s. 28.08.74	n. 08.03.40		Rautala Tuomas	n. 11.04.03	n. 21.05.40	
Heinonen Kullervo	s. 05.05.02	n. 01.08.40		Vuorio Ija Inkeri	s. 09.02.08	n. 08.11.40		Rautala Vappu	s. 27.03.08	n. 21.05.40	
Jouppi Kertti	s. 03.12.03	n. 29.03.40		Vuorio Aino	s. 12.07.02	n. 26.10.40		Savolainen Jaakko	s. 19.06.02	n. 28.05.40	
Järveläinen Helena	s. 09.09.01	n. 27.04.47						Savola Anna Maria	s. 11.07.74	n. 21.04.41	
Viljanen Leena	s. 19.04.08	n. 27.04.42						Talikka Anna	s. 03.06.71	n. 06.12.40	
MITOLA								Talikka Matti	s. 26.08.08	n. 17.03.40	
Ruuskanen Maria	s. 03.09.04	n. 01.05.40						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
JAAKKINA								Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Pakkaniemi Tellervo	s. 05.01.43							Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
KURKIJOKI								Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Antikainen Serafia	s. 19.02.07	n. 13.08.47						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Sallinen Juh	s. 19.05.71	n. 14.08.45						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Haanpää Karoliina	s. 17.12.09	n. 14.08.45						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Haanpää Vappu	s. 19.10.01	n. 08.10.45						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Hämäläinen Juhana	s. 07.08.08	n. 12.12.44						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	
Hämäläinen Anna-Sitna	s. 19.05.	n. 07.12.45						Talikka Matti	n. 19.05.08	n. 17.03.40	

Ylistaron hautausmaan opastetaulussa on niiden karjalaispitäjien vaakunat, myös Vpl. Pyhäjärven, joiden vainajia haudassa on.

MATKALLA KAUKAISELLA, KUOLO KUIVASI KYYNLEET.			
WÄISÄNEN, AINO Kurkijoki	HÄMÄLÄINEN, ANTI Kurkijoki	PETTIJEFF, LEO Salmi	
NENONEN, ANTTI	KEMPPINEN, JUHO	VUOHELAINEN, EINO Rautu	
LÄTTI, EINO JOHANNES	ANTTONEN, JUHO	KORPELAINEN, Eeva "	
KUPIAINEN, HELENA	VUORISALO, HELENA	KAAKIRANEN, Eeva "	
HEINONEN, VALPURI	LÖPPÖNEN, Oskari	PÄRSSINEN, HEIKKI Pyhäjärvi	
MARTTINEN, AUGUSTIINA	VUORIO, IRJA INKERI	VANHANEN, VILHO "	
UIMONEN, VEIKKO OLAVI	PÖRSTI, HIDA	ULASKA, JUHO Antrea	
PÖLLÄNEN, ANTTI	TILLI, AIFRET	VILLIRPEN, LOVIISA Harju	
HÄMÄLÄINEN, JUHANNA	TORVINEN, PEKKA	JOUKKI, KIRSTI I. "	
PAJU, KAROLIINA	VALTONEN, JAAKKO	IMMONEN, RISTIIINA "	
SAIKKONEN, JAAKKO	LAUKKANEN, PEKKA R.	JANATUINEN, HELENA "	
SOKERO, TYINE MARIA	JUS SILAINEN, JUHANA	KARVONEN, LEO Ritsälä	
ROININEN, APVI EINARI	PÖLLÄNEN, JUHO	NÄNIMÄINEN, HELENA "	
SIDOROFF, ANNA	VEIJALAINEN, ABRAHAM	SEPPÄ, MATTI "	
KEKKÄLEINEN, JUHANNA	INNANEN, ANNI	KAPONEN, HELENA Huuskola	
LÄTTI, MIINA	LAKKONEN, KATRI	BARAROFF, MIKAEL Suojärvi	
POUTANEN, JUHANNA	PÖRSTI, MATTI KALEVI	LAVIKAINEN, JUHO Sorilavala	
HÄRMÄÄHO, ANNA STIINA	HÄNNONEN, KAROLIINA	ALHANEN, Sanna M. "	
KOPSA, ESKO KALEVI	HONGELL, ANDERS K.	JORMAKKA, Eeva "	
VALKEALA, KUSTAA	LAUKKANEN, VEIKKO K.	HÄMÄLÄINEN, EILA E. "	
PARVINEN, MIKKO	ANTIKAINEN, SEPPIA	PARKKONEN, ALEKSANDRA "	
SIIKIO, ANNI	PARIKKA, ESTERI	KYLLÄINEN, MATTI Kurkijoki	
PÖRSTI, ALEKSANDER	TILLI, HILDA JOSEFINA	MIKKOLA, ANNA M. "	
	PAKKANEN, TELLERVO Suojärvi		

Pyhäjärveläisten Heikki Pärssisen ja Viljo Vanhasen nimet ovat kaivettuna muistomerkkiin.

tänne haudattujen yksittäisiä hautoja.

Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita oman koulunkäytikuntani Hämeenkyrö, sinne sijoitettiin talvisodan aikana kirvulaista. Monien Hämeenkyröön haudattujen kirvulaisten

omaiset asuvat nykyisin kaukana, pääasiassa Lahden ympäristössä ja siksi monia vanhoja hautapaikkoja uhkaa seurakunnan uudelleen käyttöönotto, hoitamattomuuden takia. Ensi keväänä on tarkoitus selvittää olisiko paikallista aktiivisuutta tarpeeksi hoi-

taa näitä hautoja vaikkapa talkoilla.

Kunnioitakaamme menneiden sukupovien työtä, hoitamalla esivanhempiemme ja Karjalaisen heimon hautamuistomerkkejä.

HARRI KEKKI

Matkustajalaiva s/s Arcturuksen pienoismalli valmistuu Suomen merimuseossa

Merikeskus Vellamon museokävijät pääsevät tulevana viikkoina seuraamaan pienoismallinrakentaja **Tomi Isopahkalan** työskentelyä hänen viimeistellessään höyrylaiva Arcturuksen pienoismallia Suomen merimuseon päänäyttelytiloissa Kotkassa.

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön omistuksessa olleen matkustajalaiva Arcturuksen 7,5-metrinen pienoismalli on rakennettu mittakaavaan 1:12 ja se on vuodesta 1988 pienoismalleja rakentaneen Isopahkalan ensimmäinen iso malli. Ammattilaiseksi vuonna 1996 siirtynyt Isopahkala kuvailee tammikuussa aloittamaansa projektia haastavaksi erityisesti mallin tulevien kuparointien osalta.

Pienoismallissa riittää monia yksityiskohtia, esimerkiksi valaistuihin sisäti-

loihin on tulossa matkustajalaivan ravintolan kalusteet aina lusikoita ja haarukoita myöten.

Mielenkiintoisen historian omaavan Arcturuksen pienoismalli on hieno lisä Suomen merimuseon päänäyttelyyn. Alus valmistui Skotlannin Dundessa vuonna 1898 Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön matkustajalaivaksi ja liikennöi Suomesta Kööpenhaminan kautta Englannin Hulliin. Ensimmäisen maailmansodan ajan Arcturus oli Tukholmassa ja välttyi näin pakkoluovutukselta. Helmikuussa 1918 alus kuljetti jäänmurtaja Sampon avustuksella Libausta 27. jääkäripataljoonan pääjoukkoa Vaasaan.

Ennen sotia laiva oli linjaliikenteessä Hangon ja Hullin välillä. Alus on siten

ollut usean säkkijärveläisen siirtolaisen ensi kosketus ”suureen maailmaan”. Tosiasiahan oli, että siirtolaisuus Säckijärveltä Amerikkaan ja Australiaan on varsin vilkasta. Sodan jälkeen Arcturus jatkoi liikennöintiä Hulliin.

Joulukuussa 1930 Arcturus törmäsi sumussa saman yhtiön matkustajalaiva Oberonin kanssa. Kohdasta Oberon upposi viiden 43 henkilöä. Vahinko ja sattui myös tammikuussa 1940, jolloin venäläiset lentokoneet pommittivat Arcturusta Turussa. Korjaustöiden jälkeen alus oli mukana siirtolaisliikenteessä kuljettaen suomalaisia sotalapsia Ruotsiin.

Aluksen vaiheisiin kuuluu myös Suomen olympiajoukkueen jäsenten kul-

jettaminen Lontoon olympialaisiin vuonna 1948. Seuraavasta vuodesta alkaen Arcturus toimi Helsinki-Antwerpen-linjalla ja olympiakessään 1952 Turku-Tukholma-linjalla. Palveltuaan Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiötä 59 vuoden ajan Arcturus myytiin vuonna 1957 ulkomaille hajotettavaksi.

PEKKA TOMMISTA

JK. Vpl Pyhäjärveltä oli todellinen Amerikan ryntäys vuosina 1907-1908. Heidän joukossaan oli monia, jotka matkustivat Hangosta Englantiin s/s Arcturuksella. Lisäksi pyhäjärveläiset käyttivät paljon höyrylaivoja Polaris ja Urania. Se, että kuka oli ensimmäinen juuri s/s Arcturuksella matkustanut on vielä epäselvää.

PAULA PENTTILÄ

Karjalaisuus kautta elämän vuoden 2009 teema

Vuonna 2009 Karjalan Liiton teemana on ”Karjalaisuus kautta elämän”. Useille karjalaisista järjestötyötä tekeville karjalaiset sukujuuret ovat keskeinen elämänvoima. Vuoden aikana tuodaan esille karjalaisuuden merkitystä eri sukupolville erilaisen tapahtumien kautta. Sukututkimus ja sukuseuratoiminta on monelle oiva keino selvittää omaa taustaansa. Tutustuminen pitäjähistorioihin antaa myös tietoa karjalaisten sukujen taustoista.

Viime vuosina uudet sukupolvet ovat ottaneet vastuuta Karjalan Liiton jäsenseuroissa. Vaikka uudet sukupolvet ottavat vastuuta, antavat luovutetussa Karjalassa syntyneet siirtokarjalaiset tietoa ja kokemuksen tuomaa viisautta. Karjalainen kulttuuri- ja järjestötyö kiinnostaa monia. Siirtokarjalaisten ja nuorempien karjalaisten lisäksi Karjalan Liiton jäsenyhdistyksien hallituksissa on lukuisia ei-karjalaisia. Seurojen toiminnassa, juhlissa ja tilaisuuksissa on hauskaa ja yhdessä saadaan paljon aikaa. Karjalainen järjestö on monilla paikkakunnilla merkittävä kulttuurintuottaja. Aktiiviseen, iloiseen toimintaan tullaan mielellään mukaan. Karjalan Liitto tarjoaa tätä mahdollisuutta kaikille karjalaisuudesta kiinnostuneille.

Esittelemme säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalaisen

Auto 123 vuotta, Yrjö 63 vuotta

Kerro aluksi itsestäsi ja perheestäsi.

– Olen ammatinopettaja ja syntynyt 63 vuotta sitten Huittisissa, mutta avioitumisen myötä asunut täällä Harjavallassa jo 40 vuotta.

– Koska minulla on ainakin kaksi täyskaimaa, olen sekaannuksien välttämiseksi käyttänyt Yrjö Sakari etunimistäni Yrjö S. lyhennystä. Isäni **Tauno Yrjönpoi-ka** ja Äitini **Vappu Aa-prontytär Hietanen** olivat molemmat Vpl. Pyhäjärvellä syntyneitä. He avioutuivat v. 1944 ja asuivat muutaman vuoden Huittisissa, kunnes Karkussa vietettyjen vuosien jälkeen ostivat vakituisen asuinpaikan Äetsän Mäntysaaresta, jossa viljelivät maata ja hoitivat karjaa. Mainittakoon, että Vappu-äitini toimi Pyhäjärven lastenkodin keittäjänä yli 8 vuotta, kunnes viimeksi Alavudella toimintun lastenkoti lakkautettiin.

– Isäni esivanhemmat ovat olleet talonpoikia tietävästi 1600-luvulta asti. Per-heemme esikoisena voin todeta, että minusta ei tullut maanviljelijää, vaikka siihen olisi ehkä ollut mahdollisuus ja toiveitakin. Ammatinvalinnassa en ole pyrkinyt auto- ja kuljetusalaa pidemmälle, mutta olen silti päässyt mielenkiintoisiin ja haastaviin tehtäviin, jotka ovat antaneet toimeentulon itselleni ja perheelleni.

– Ritva-vaimoni on kotoinen Harjavallasta, jossa 35 vuotta pankkitoimihenkilönä toimittuaan eläköityi muutama vuosi sitten. Molemmat lapsemme ovat jo lentäneet pois kotoaan ja löytäneet paikkansa työelämästä. Katja-tyttärempä toimii terveydenhoitajana ja poikamme Antti yrittäjänä liike-elämässä. Isovanhempiä, pappana ja mummona olemme olleet yli 9 vuotta. Asumme Harjavallassa rakentamassamme omakotitalossa, mutta iloitemme, kun jälkeläisemme käyvät meitä säännöllisesti tervehtimässä.

Mistä syntyi kipinä auto- ja kuljetusalalle?

Opintielle pääsy ei minun nuoruudessani ollut itseltään selvä asia, mutta esteistä huolimatta olen voinut aikuisena opiskella monin eri tavoin.

– Maatalouden alkaessa nopeasti koneellistua toisen maailmansodan jälkeen, traktorit lisääntyivät Suomessakin. Niinpä meillekin hankittiin käytetty Ford Gold Jubilee traktori vuonna 1959. Mikään asia ei ollut minulle silloin niin mieleistä, kuin ajaa trakto-

ria ja tehdä sillä kaikkia maatalouden töitä. Niin kiinnostunut olin kotitöistä, että isäni kehoitus pyrkiä ammattikouluun tuntui aluksi vastenmieliseltä. ”No, oppii siellä poika pitämään ainakin omat koneensa kunnossa”, tokaisi isäni lopuksi kuin pisteeksi keskustelulle. Jälkeenpäin olen ollut hänelle hyvin kiitollinen, koska se oli minulle tie ammattiin ja myöhempiin jatko-opintoihin. Uuden Fordson Dextra traktorin hankinta oli meille luonnollisesti dieselaikakauden alku, kuten voimme lukea ”Eilispäivän traktorit” kirjasta.

Mitä olet tehnyt työksesi?

– Todellinen onnenpotku oli päästä töihin Pelttarin Autokorjaamoon Äetsään heti ammattikoulun päätyttyä. Liikkeenharjoittaja **Reino Pelttarin** johdolla korjasimme ja huolsimme kaikkia apua tarvitsevia lähiseudun moottoriajoneuvoja. Sain hyvän opin ja kokemusta tuossa yleiskorjaamossa, johon Suomen autokaupan vapauduttua tuli mm. Ramblerin ja Renaultin merkkiedustukset.

– Varusmiespalvelun aikana Hämeenlinnassa ja Parolassa sain palvelua kuljetehtävissä päästen ajamaan ja huoltamaan Kärppä-Sisua, Gazia, Ziliä, MB Unimogeja ja Volvo Duetia sekä ”Möhhö” Vanaja 6x6 panssarivaunun kuljetuslavettia, joka oli silloin 62 tonnin kokonaispainoltaan Suomen suurimpia.

– Kotiuduttuani SA-intistä keväällä 1966, soitettiin radiossa Menolippukappaletta. En silloin aavistanut, että paluulippuakin tarvitaan, koska Hämeenlinnasta oli ”miesten koulun” lisäksi tuleva minulle koulukaupunki monta kertaa myöhemmin. Autoteknikoksi valmistuttuani vuonna 1969 työskentelin 5 vuotta työnjohtajana Oy W. Rosenlev Ab:n Porin Konepajalla Sampo leikkuupuumuritehtaalla. Tuo aika oli mielenkiintoista ja kiireistä, mutta samalla esimiesurani ”ammattikorkeakoulu”, joka antoi rohkeutta hakeutua myöhemmin ammatinopettajan tehtäviin. Vähäinen merkitys ei ollut sillä, että useimmat opettajani ja esimieheni ovat olleet minua kohtaan vaativia, mutta samalla kannustavia.

– Minun tärkeimmäksi elämäntehtäväksi tuli kuitenkin kouluttaa Huittisissa, Kokemäellä ja Tampe-

reella suuri joukko henkilöitä erilaisiin auto- ja kuljetusalan ammatteihin. Tämän lisäksi olen jatkokouluttanut jo ammatissa olevia henkilöitä merkittävän määrän Huittisten ja Kokemäen lisäksi mm. Tampereella ja Turussa sekä Tallinnassa.

– Vuosikymmenten yhteistyö auto- ja kuljetusalan yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa on ollut pitkäjänteistä, rakentavaa ja hedelmällistä. Toisaalta hyvä ammatinopettaja on mielestäni itsekkin ainainen oppilas kehittäessään opetus- ja ammattitaitoaan alati muuttuvassa maailmassa. Ammattikoulun opettajatutkinnon olen suorittanut Hämeenlinnassa ja auskultoinut Valkeakoskella v.1981. Liikenneopettajaksi kouluttauduin Hämeenlinnassa ja Helsingissä vuosina 1988-89.

– Opetustyöni lomassa olen toiminut raskaiden ajoneuvojen kuljettajana henkilö- ja tavaraliikenteessä niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Huittisten, Kokemäen ja Harjavallan yhteistyökumppanien värikkäät sini-valkoiset, punakeltaiset, hopean-harmaat, mustat jne., Sisut, Renaultit, Scaniat, Volvot ja MB:it sekä M.A.N:it ovat tulleet tutuiksi vuosien aikana.

– Olen tullut tietämään, että henkilö- ja tavaraliikenne ovat kaksi täysin erilaista maailmaa. Ihmiset matkustavat entistä enemmän ja toisaalta tavaroiden on liikuttava täsmällisesti kaikissa olosuhteissa. Erityisesti hyvän asiakaspalvelun merkitys on korostunut entisestään. Erilaisia ihmisiä tulee palvella yksilöinä ja kaikkien kanssa pitäisi yrittää tulla toimeen. Turku-Tampere ja Pori-Helsinki pikavuorokuljettajana ja tilausajaja ajaneena tiedän kyllä, mistä puhun. Asiakaspalvelijan ammattitaitoa ja mielenrauhaa testattiin kyllä lähes päivittäin.

– Ulkomaisia opintomatkoja olen tehnyt Saksaan kolme ja Englantiin ja Ranskaan yhden kerran, mutta Volvon, Scanian ja

Sisun autotehtailla olen vierailut usein. Turun yliopiston ovet avautuivat minulle kasvatuksen ja erityispedagogian opintojen myötä vuonna 1988 ja Hämeen Ammattikorkeakoulun ovet vuonna 1995 opettajien kelpoisuusvaatimusten kasvaessa. Olen saanut aikuisena toteuttaa nuoruuden haaveita kerta toisensa jälkeen.

Mitä harrastat vapaa-aikanasi?

Työn vastapainoksi Yrjön mukaan meillä jokaisella pitäisi olla harrastuksia. Liikuntaan täällä Harjavallassa on hyvät mahdollisuudet. Pyöräily ja hiihto sekä uinti ovat mieluisia, mutta talviuinti on viime vuosina noussut ykköseksi. Metsäpalstani hoito on samalla kunto- ja hyötyliikuntaa, tarjoten mieluisia haasteita edelleen. Siellä näen työni tulokset välittömästi ja toisaalta pitkällä viiveellä!

– Harjavallan kansalaisopiston käsityöpiireissä olen käynyt jo lähes kolmen vuosikymmenen ajan. Könninkellon valmistumisen jälkeen on syntynyt pienempiä tarve- ja koriste-esineitä. Opettajayhdistyksen luottamustehtäviin minut valittiin vuonna 1974, tultuani Huittisten Ammatillisen Kurssikeskuksen palvelukseen. Autoteknisten yhdistystoiminnassa olen ollut mukana 40 vuotta. Aluksi Porin ATY:n ja vuonna 1975 perustamassamme Etelä-Satakunnan Autoteknillisessä Yhdistyksessä edelleen, nyt kunnia-puheenjohtajana.

– Autojoukkojen kiltatoiminnassa olen mukana mm. järjestämässä varusmiehille liikenneturvallisuus tapahtumia Kankaanpäässä ja Säskylässä. Valtakunnallisessa museoajoneuvojärjestössä ja erilaisten ajoneuvojen tarkastajana toimiessani olen huomannut kiinnostukseni moottoriajoneuvoja kohtaan lisääntyneen. Satakunnan Mobilistien A Ford vm. 1929 Tudorin kokoonpano ja oman Volvo Amazonin laittaminen alkuperäi-

Fordson Dextra vm.-62 on yhä hyvässä työkunnossa.

Yrjö-pappa on tullut Karjalasta ja antaa Emilialle, 5, ja Katariinalle, 9, maatuskat tulaiksiksi.

seen kuntoon ovat mieluisia harrastuksia. Uusia varaosiakin löytyy hämmästyttävän hyvin, vaikka em. autojen valmistus on päätynyt vuosikymmeniä sitten.

– Luovutetun alueen Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön eri tehtävissä olen toiminut noin 20 vuotta. Hallintoneuvostossa, hallintoneuvoston puheenjohtajana neljä vuotta ja nyt hallituksen puheenjohtajana neljä vuotta.

– Sukututkimus kiinnostaa, mutta en vielä ole uskaltanut aiheeseen uppoutua. ”Kun antaa harrastuksille pikkusormen, se vie koko käden”, saattaa pitää vieläkin paikkansa.

Minkälaisia ajatuksia auto- ja kuljetusalalle aikoville?

Minun polkuni vuodesta 1961 tähän päivään on ollut tavallista pitempi. Autoasentaja, autoteknikko, työnjohtaja, ammatinopettaja, liikenneopettaja, osastonjohtaja, toimialajohtaja, lehtori, näyttötutkintomestari ja museoajoneuvotarkastaja. Kiitollisena ja nöyränä voin todeta, että olen saanut tehdä sellaista työtä, josta olen pitänyt.

– Olen koko työikäni, yli 45 vuotta elänyt sellaisessa toimintaympäristössä, jossa lait ja asetukset sekä ohjesäännöt ovat olleet lähes kaiken toiminnan lähtökohtana ja perusta. EU toi mukanaan direktiivit, joiden myötä esimerkiksi Tieliikenne lakikokoelma -kirja on paisunut lähes 1000

sivuseksi pieneksi tekstiksi. Myönnettyt sertifikaatit edellyttävät kirjallisia työ- ja toimintaohjeita. Ohjeiden ja määräysten valvontaa on myös lisätty. Tämä kaikki on toisaalta ollut viemässä kehitystä eteenpäin, mutta toisaalta johtanut sellaiseen oravanpyörään, johon on sopeuduttava. Tämän lisäksi kaikenlaista toimintaa on kehitettävä entistä tehokkaammaksi ja paremmaksi, kustannukset huomioiden.

– Kuljettajaoppilailleni olen tehnyt selväksi, että teidän tulee työstänne saada toimentulo itsellenne ja perheellenne sekä myös työnantajallenne, jonka palveluksessa toimitte. Ammatinopettajana olen opettanut ja toiminut, kuten olen opettanut! ”Pitkä on käskyjen tie, lyhyt ja tehokas on esikuva”, on osoittautunut viisaaksi opetus- ja elämänohjeeksi. Parasta palautetta on se, kun entiset oppilaani tulevat tervehtimään ja kertomaan miten ovat työelämässä pärjanneet.

– Auton täyttäessä tänä vuonna 123 vuotta, voidaan sanoa, että emme tulisi toimeen ilman autoja, jotka helpottavat ja nopeuttavat liikumistamme. Auto- ja kuljetusala tarjoaa tulevaisuudessa mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä alasta kiinnostuneille. – Minun aamukampani piikit alkavat olla jo vähissä, joten tervetuloa jatkaa näitä töitä, jotta voin vuorollani eläköityä ja omistautua harrastuksilleni.

Sukukokousmatka entisille kotihuvuille pysyy rakkaana mielessä

Nelikymmenvuotissukukokousmatka entisille kotihuvuille Vpl. Pyhäjärvelle Riiskaan tehtiin 11.-14. kesäkuuta 2004. Vuosittaiset sukukokousmatkat ovat olleet minulle unohtumattomia ja rakkaita. Tällöin minulla on ollut mahdollisuus käydä pikaisesti myös vierailulla synnyinkodissani.

Niin nytkin virallisen ohjelman ulkopuolella 12.6. lähdimme me sisarukset Aarre, Airi ja Kauno sekä Terttu Kuusivuon ja Marja Kotasalmi, entisen naapuritalon isännän edustaja, sinne tervehdyskäynnille. Paikalla sattuiivat olemaan vain maatuskat Saskan leski Galina Bortnik ja Novakin leski Lyba Novak sekä heidän perillisiä. Kyllä siellä oltiin kuten ennenkin hyvin ystävällisiä ja vieraanvaraisia. Lasimme olivat aina täytettyinä, tsut, tsut, vain ja nautittiin vihannesalaatin kera. Kielitaitona oli vain yleismaailman elekieli. Yritimme selittää, että tuleamme seuraavana päivänä uudestaan, mikäli saamme tulkin mukaamme.

Vierailuaikaa meille annettiin vain 2,5 tuntia, eli se aika, jonka muu bussiväki arvioi viipyvänsä Rantakylän kierroksella. Rantakylästä kotoisin olevia oli matkassa serkkumme ja lukuisasti pikkuserkkuja.

Paluu tapahtui suunnitelmallisesti majoitukseen käkisalmeen. Matka suuntautui Tiituan kautta, jossa keitettiin ja nautittiin matka-

kahvit kaikkine tarjoiluineen. Pienen odottelun jälkeen paikalle saapui myös seurueemme toinen bussi, jossa oli lastina sukuseuramme väkeä Tiituan puolesta.

Yhteisen seurustelun ohessa selvitettiin, että kuka on kukin. Meitä R2-suvun jäseniä oli matkalla lukuisasti. Niinpä pidimme pienen esityksen siinä Tiituan sahalla mäen rinteessä. Ensin kutsuttiin serkut riviin rinteeseen ja alapuolelle lukuisat pikkuserkut, jotka olivat matkalla mukana. Ikähaarukka liikkui siinä 12-80 vuoden välillä.

Juontajana oli serkkuni Riitta, ja hänellä oli siinä apuna mukana ollut sukukirja, Kukkojen suku 2, josta voitiin tarkistaa tiedot. Vahinko vain, etten voinut valokuvata rivistöä, ja toivonkin saavani joskus kuvan joltakin.

Moni mukanaoleva oli tavannut toisensa jo menneinä vuosikymmeninä, jopa pikkulapsesta aikuisuuteen. Ja nyt tultiin taas entistä tutummaksi. Mukana oli myös joitakin sukulaisia, joita ei oltu tavattu vielä koskaan aikaisemmin.

Tiituaasta matka jatkui Käkisalmeen ja hotelliin illalliselle. Kylläisinä ja väsyneinä jouduimme pakko-kuuntelemaan alakerran ravintolan jytää aina kello kahteen asti joka yö.

Seuraavana päivänä minua onnisti. Sain sovittua

kuljettajaksi ja tulkiksi Reinon tutun, paluumuuttaja Juhon. Kun ohjelma ja kahvitarjoilu siltä päivältä oli ohitse, niin Juho kysyi: ”Joko myö mennään?”. Ja pian oli Samaran suunta kohti kotikylääni Riiskaa.

Perillä oli nyt vastassa myös miesväki. Kotona olivat nyt Sergei ja Boris naisväen lisäksi, ja sama ystävällisyys, ruoka- ja muu tarjoilu pelasi aikaisempien käyntien tapaan.

Keskusteltiin kaikenlaisista asioista, jotka nyt tulivat ymmärrettyä oikein, kun oli tullut paikalla. Sergei oli kiinnostunut kotitalomme aikaisemmista vaiheista ja pyysi kirjallista dokumenttia mahdollisesti venäjänkielisenä. Siihen minulla ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta.

Kävimme ulkona katso-massa paikkoja, löysimme omenapuiden kantoja ja kivenkin, johon olin ennen sotia osunut päälläni. Siitä oli seurauksena, että kiven karhea pinta vei osan päänahasta ja hiuksista.

Kävimme myös katso-massa Sergein datsan ulkoa ja sisältä, sekä saunan hirsikehikon ja kaivon. Sain myös kutsun tulla ensi kesänä perheen kanssa saunomaan, kun tuon vihdat tullessani.

Tuli myös puhe sota-ajoista ja lähimmistä taistelupaikoista, joissa voisi olla haudattuina kaatuneita. Selvisi, että hänellä oli kokemusta sotavainajien etsin-

nästä mm. Taipaleen suunnalla. Siitä oli nähtävissä todisteita pihapiirissä, jossa oli sotaromuja ja ampaarin seinälle ripustettuja esineitä. Niitä oli löytynyt sivutuotteena miinaharavoiminnissa.

Osoitin kartalta paikan, jossa olin nähnyt taistelun jälkiä sota-ajan jälkeen. Pienen tutkistelun tuloksena löytyi paikka, jossa lähistön mäntyjen rungot olivat vaurioituneet samalta suunnalta, vuodattaneet pihkaa ja muodostaneet ns. ter-vaslahoa. Heti löytyi pari painannetta, josta oli kaitvettu hiekkaa ja toisesta niistä löytyi rautalangan pätkä ja toisesta tummunut kiväärin hylsy. Sergei oli osallistunut pietarilaiseen etsintäryhmään, ”Nevan operatiivinen ryhmä”.

Paluumatkalla soi Juhon kännykkä, ja siinä oli tekstiviesti vaimolta: ”Missäs sie uot”. Selvisi, että vaimon viisumi loppuu klo 24.00. illalla. Meille tuli kova kiire lähteä Samaralla kohti Käkisalmee. Tie pölysi ja me puhuimme ja katselimme paikkoja. Mm. saunan paikka, jossa olin syntynyt, vilahti siinä kiireessä ohitse.

Pian oltiinkin jo hotellin kulmalla, jossa suoritettiin maksu euroina ja kiitollisina erottiin. Sain torkkua hotellihuoneessa kolmisen tuntia ennen kuin toiset matkakumppanit palasivat.

AARRE KUUSIVUO

Pakinan paikka

Daavid ja Goljat

Kesällä 1944 nyky-Suomeen siirtyi lähes puoli miljoonaa Karjalan evakkoa. Tämä suuri päätös eli omien kansalaisten pelastaminen miehittäjän vallalta oli melko yksimielinen. Ruotsinkieliset ja suurtalalliset tosin sitä vastustivat. Siirtoväen asuttaminen oli ja on edelleen kansainvälinen mallisuoritus. Meillä sotapakolaisia ei tarvinnut tilapäisestikään sulloa pakolaisleireihin tai vastaaviin, mikä on valitettavan tyypillistä nykyisissäkin konflikteissa.

Jatkosodan jälkeen säädettiin Maanhankintalaki, vaikka presidentti Mannerheim ja pääministeri Paasikivi sitä vastustivat. Sikäli he onnistuivat torjuntaoperaatiossaan, että karjalaisia ei asutettu ruotsinkielisten ”pyhälle maalle”. Näin siirtoväelle ja kotiutuneille rintamamiehille jaettiin maata ja tontteja, mikä auttoi heidät uuden elämän alkuun ja esti varsinaiset levottomuudet. Sitkeä ja sopeutuvainen Karjalan heimo sijoittui näin kohtuullisen vaivatta erilaiseen kulttuuriympäristöön.

Täysin vastakkainen on tilanne toisella ”pyhällä maalla”, jossa edes joulun aikaan ei ollut ihmisillä hyvä tahto. ”Aika on rauhalla ja aika on taistelulla, ja nyt on aika taistella”, perusteli Saarnaajaa (3:8) mukailleen puolustusministeri Ehud Barak Israelin aloittamaa massiivista Gazan moukaroitua. Hyökkäys oli vastaus Gazasta Israeliin ammutuille yksittäisille, alkeellisille peltiraketeille kuukausia kestäneen tulitaukosopimuksen päätyttyä. Nämä raketti-iskut puolestaan olivat Gazaa hallitsevien Hamas-taistelijoiden epätoivoinen protesti Israelin harjoittamalle alueen taloudelliselle ja fyysiselle saarrolle. Ja niin edelleen. Syytösten ja selitysten vyyhti on loputon.

Lähi-itä on nykyajan kriisipesäkkeistä syvin ja vaikein. Vaikka rauha Ahtisaaren sanoin on *tabdon asia*, ei tuota tahtoa ole riittävästi löytynyt. YK:n päätöksellä 1947 alueelle piti perustaa sekä juutalais- että palestiinalaisvaltio. Sisällissodan jälkeen edellinen syntyi, mutta jälkimmäinen ei. 1967 Israel vielä valloitti palestiinalaisten asuttaman, Jordania kuului Län-sirannan ja miehittää sitä edelleen vastoin YK:n päätöstä. Itä-Jerusalem on ohella tämä on koko konfliktin ydin. Kansainvälinen yhteisökin on voimaton, sillä taustalla on suurvaltojen, erityisesti USAn strategiset intressit.

Alueeltaan piskuinen Israel on Lähi-idän ehdoton sotilaallinen valti. Sitä rahoittaa ja aseistaa USA, joka aina viime kädessä estää YK:n vahvemman puuttumisen asiaan. USAn intressi varjella Israelia ja puolustaa kritiikittömästi sen tekemisiä johtuu USAn merkittävästä juutalaisesta kansanosasta, jonka vaikutusvalta maan hallinnossa ja talouselämässä on vahva. Toinen syy liittyy Lähi-idän voimatasapainoon ja raaka-öljyyn. Sama syy, miksi jenkki 1990 olivat karp-pänä paikalla ajamassa Irakin pois Kuwaitista, mutta eivät yhtä kiinnostuneita monista muista konflikteista.

Israelilla on oikeus puolustautua, mutta sen suhteellisuudentaju on pettänyt pahasti. Maailman tehokkaimpiin kuuluva sotakone vastaan keveästi aseistetut palestiinalaistelijat. Väitetty täsmäiskut vain sotilaskohteisiin on täyttä potaskaa, kuten päivittäin saamme lukea. Rai-vostuneet palestiinalaiset protestoivat kaduilla aseinaan ikivanhat kivilingot. Sellaisella ”täsmä-aseella” tosin häviäjäksi tuomittu Daavidkin kerran voitti mahtavan Goljatin. Se olisi Israelin syytä muistaa.

Syksyllä kuulin radion jumalanpalveluksesta, kun luterilainen pappi saarnansa päätteeksi pyysi Jumalaa siunaamaan Israelin kansaa! Maallikkona jäin miettimään, miksi ihmeessä kaikista maailman kansoista juuri juutalaista, ei-kristillistä Israelia, miksei vaikka Suomea? Tai tasapuolisuuden nimessä myös palestiinalaisia. Viime aikoina sama kysymys on palannut mieleeni.

KOIPSELO

Serkut kuvassa Tiituan sahan rinteessä. Takarivissä oikealta Kauno Kuusivuon, Airi Kuusivuon, Aarre Kuusivuon, Meeri Murtokangas, Marja Kotasalmi, Risto Kukko, Annikki Rissanen, Raili Väisänen ja Maija-Liisa Mattila. Eturivissä oikealta Riitta Honkala, Lotta Kämäräinen, Anse Kämäräinen, Pentti Määttä, Jari Väisänen, Helena Kukko, Varpu Ikonen, Pirkko Kilpiäinen ja Osmo Kukko.

Apurahoja opiskelijoille 2009

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön yhteydessä toimii tällä hetkellä viisi erillistä apurahoja jakavaa rahastoa.

Perinnerahasto I:n ja Arvo Kukon rahaston apurahat jaetaan Vpl. Pyhäjärvijuhlien yhteydessä Nokialla ja molempien rahastojen hakuaika päättyy toukokuun loppuun 2009 mennessä.

Sen sijaan muut kolme rahastoa julistavat apurahat haettavaksi helmikuun loppuun 2009 mennessä.

Apurahaa haetaan vapaa-muotoisella hakemuksella. Apurahan hakijan tulee omata vähintään toisen esivanhemman osalta pyhäjärveläiset sukujuuret. Tämä tulee käydä ilmi hakemuksesta mainitsemalla kuka sukulainen on ja milloin hän on syntynyt. Myöskin selvitys siitä missä ja mitä opiskelee ja missä vaiheessa opiskelut ovat.

Ohessa esittelemme lyhyesti eri rahastot.

Tyyne Lehikoisen rahasto

Tämä rahaston on toiminnut jo vuodesta 1983 lähtien ja rahastosta on myönnetty jo 279 kpl ja n. 40 000 euroa. Varsin moni nuori on päässyt siten osalliseksi tästä rahastosta. Rahaston pääoma on 15 000 euroa. Tälle vuodelle on varattu 1000 euroa ja yksittäisen apurahan suuruus on yleensä ollut 100-200 euroa.

Helmi Pärssisen rahasto

Rahastosta jaetaan apurahoja nyt yhdeksättä kertaa ja rahastosta on myönnetty tähän mennessä 16 apurahaa yhteissummaltaan 3383 euroa. Montrualta syntyisin oleva Helmi Pärssinen määräsi testamentissaan rahaston pääomaksi 100 000 markkaa ja määräyksen mukaisesti apurahat tulee kohdistaa karjalous, maa-metsätalous tai puutarha-alan oppilaitoksissa opiskeleville. Tälle vuodelle jaettavia varoja on n. 1000 euroa.

Puualan käsityörahasto

Kahdeksatta kertaa jaetaan apurahoja puualan käsityörahasto, jonka pääoman 50 000 markkaa lahjoitti tuntemattomana pyssyttelevä henkilö muutama vuosi sitten. Lahjoittajan määräyksen mukaisesti pääoma ja korko jaetaan noin 1000 euron suuruisin vuosisummin erilaisissa puualan oppilaitoksissa opiskeleville. Tästä rahastosta on tähän mennessä myönnetty 15 apurahaa yhteensä 3000 euroa. Paitsi alan opiskelijat tästä rahastosta voivat apurahaa anoa nuoret alan yrittäjät tai yritystoimintaa aloittelevat.

Kaikkiin edellä mainituihin rahastoihin tarkoitettuja apurahahakemukset käsittelee Vpl. Pyhäjärvi - Säätiön hallitus maaliskuun kokouksissaan. Apurahat tulee osoittaa helmikuun loppuun mennessä Vpl. Pyhäjärvi - Säätiölle osoitteella Reino Äikiä Nokkamäentie 256, 32700 Huitti-

nen. ja sähköpostin osoite on reino.aikia@netti.fi Mahdolliset tiedustelut puh. 040-769 5775

Perinnerahasto I ja Arvo Kukon rahaston apurahojen haku päättyy toukokuun loppuun 2009 mennessä.

Pyhäjärveläisyyttä koskevat säännökset ovat samat kuin edellä mainituissa rahastoissa.

Näiden rahastoista jaetaan Arvo Kukon rahastosta humanistisia tieteitä ja musiikkia ja Perinnerahasto I:n apurahat äidinkieltä tai musiikkia opiskeleville tai tutkiville henkilöille.

Yhteensä näistä rahastoista jaetaan 2500-3000 euroa.

Vapaamuotoiset hakemukset toimitetaan hallituksen puheenjohtajalle Yrjö S. Kaasalaiselle osoite: Kallenkatu 10 29200 Harjavalta, sähköposti yrjo.kaasalainen@luukku.com Mahdolliset tiedustelut puh. 0400-626 770.

TAPAHTUMAKALENTERI

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon helmikuun kokous pidetään Runebergin päivän merkeissä Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti, torstaina 5.2.2009 klo 13 alkaen. Tervetuloa!

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon vuosikokous pidetään su 8.2.2009 klo 13 Vanhalla kirjastotalolla. Kerho tarjoaa kahvit, tervetuloa!

Säätiön hallinto kokoontuu. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvosto ja hallitus kokoontuu sääntöjen määrittämään vuosikokoukseensa Sastamalan kaupunkiin lauantaina 21.2. kello 11.00 alkaen. Kokouspaikkana on Vammalan Seurahuone.

Säätiön hallituksen varsinaiset jäsenet kokoontuvat kokoukseensa Sastamalan kaupunkiin ja Vammalan Seurahuoneelle maanantaina 9.2. kello 11.30. Kokousmateriaali 21.2. kokoukseen lähetetään erikseen postitse 11.2.

Lähde Kaasalaisten sukumatkalle Vpl.Pyhäjärvelle! Kaasalaiset lähtevät yhdessä nauttimaan Karjalan kesästä ja retkeilemään kotikylille 22.-25.6.2009. Mukana sukututkijoita ja tietäjiä sukumme vaiheista. Matkalle otetaan 30 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä. Majointus ja puolihoidto Musakalla Pyhäjärven Lomarannassa. Tiedustelut ja sitovat ilmoittautumiset 17.4.2009 mennessä, Yrjö S. Kaasalainen GSM 0400-626770 tai e-mail: [yrjo.kaasalainen\(at\)luukku.com](mailto:yrjo.kaasalainen(at)luukku.com)

Lahjavihje moneen tarpeeseen

Karjalan Liiton kunniakirjalla kiitetty teos

Kaunista Vpl Pyhäjärveä, osat I ja II.

Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta 95 euroa +läh.kulut. Lisätietoja ja tilaukset: www.vpl-pyhajarvi.fi tai larjava@gmail.com tai 050 3425027. Tutustu kotisivuihimme ja kerro niistä myös sukusi nuoremmille.

OSOITEASIAT KUNTOON!

Vuodenvaihte toi mukanaan kuntaliitoksia ja muitakin muutoksia, jotka vaikuttavat myös

Vpl. Pyhäjärvi-lehden osoitteisiin.

Varmista, että saat lehtesi

ajoissa ja oikeaan osoitteeseen!

Ota yhteyttä uuteen osoiteasioiden

hoitajaan eli lehden toimittajaan,

puh. 040 730 2622 tai kirjepostina os.

Vpl. Pyhäjärvi-lehti,

Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

Sähköpostilla

marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi.

Numero nro 2 / 2009 ilmestyy helmikuussa, siihen tarkoitettu aineisto toimitukseen **helmikuun 14. päivään mennessä, kiitos!**

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai 03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Rautasemantie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
tai 02-566 213
fax 02-566 218
reino.aikia@netti.fi

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%

Vpl.Pyhäjärvi-Säätiö ja

Sastamalan seudun Museo järjestävät

Käden taidon näyttelyn

Vammalassa Sastamalan (ent. Tyrvään) seudun Museossa.
Avajaiset 18. päivänä helmikuuta 2009 kello 18.00.

Näyttely koostuu pääosin Museoon talletetuista naisten käsitöistä.

Mukana on myös miesten taonta- ja puutöitä.

Kaikki esineet on valmistettu entisellä Vpl. Pyhäjärvellä.

Näyttelyn avaus Yrjö S. Kaasalainen

Esitelmä ”Käden taidot Pyhäjärvellä” Salme Rintala

Näyttelyn esittely Marja Härmä

Avajaisissa piirakka- ja kahvitarjoilu. **TERVETULOA!**

Näyttely on avoinna tämän vuoden loppuun.

Museon aukioloajat ke-pe klo 12-18 ja la-su klo 12-16
osoite Jaatsinkatu 2.

Tule kanssani Karjalaan 6.7.-9.7.2009.

Auton reitti:Mynämäki-Pori-Tampere-Lempäälä-Riihimäki-Helsinki-Vaalimaa-Viipuri-Pietari-Pyhäjärven Lomaranta.

1 yö Pietarissa Hotelli Moskovassa, jossa ruokailu, aamupala, kiertoajelu, Eremitaasi.

Viipurista tulee kyytiin opas Irina, joka kertoo Viipurin ja Pietarin välisestä alueesta.

7.7. ajo Pyhäjärven Lomarantaan Musakalle, jossa olemme 2 yötä.

Siellä ovat ruoka ja saunat lämpiminä ja tietysti myös Pyhäjärven aallot odottelevat syileilynsä.

Teemme Musakalta retkiä esim. Sortanlahteen, Yläjärvelle ja myös Ylläppäähän ja Lohijoelle, jos vaan tiet kantavat linja-auton. Muussa tapauksessa Antti Musakka ajaa pikkuautolla pientä korvausta vastaan sinne. Käymme myös Käkisalmen torilla. Ostosaikaa mennän tullen myös Viipurissa.

Mukaan matkalle pientä suolaista ja makeaa, sillä keitämme kahvia retkillä.

Iltaisin Musakalla huvikatoksessa ohjelmaa, yhteislaulua ym. hauskaa.

Kuljettajana luotettava ja tuttu Hannu Sorvari, joka on ollut mukana lähes 10 kertaa.

Vastuullisena Matkanjärjestäjänä Matka-Mekka Uusikaupunki.

Matkanvetäjänä vuosien kokemuksella Tampereen Pyhäjärvikerhon pj.

LAILA INNANEN o.s. Inkinen, juuret Laatokan rannalla Lohijoella.

Tule mukaan! Soita 040-5049135.

Tilaa oma lehti
vaikka lahjaksi
p. 040 730 2622

vpl.

Pyhäjärvi

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtajat

Hallituksen puheenjohtaja
Yrjö S. Kaasalainen
Harjavalta, osoite Kallenk. 10
29200 Harjavalta
puh. 0400-626 770,
yrjo.kaasalainen@luukku.com

Hallituksen varapuheenjohtaja
Juhani Forsberg
Helsinki, Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899,
juhani.forsberg@fonet.fi

Hallintoneuvoston puheenjohtaja
Antero Pärssinen
Hollola, osoite Kiviniementie
424 17120 Paimela
puh. 050-570 6575
tero.parssi@phnet.fi